

WAPENBROEDERS

UITGAVE VAN
INDIË-VETERANEN

1e Jaargang No. 13
Verschijnt elke 14 dagen
16 Mei 1952

Voorlopig Redactie-adres:
Copernicusstraat 57b
Amsterdam

Voorlopig Secretariaat
en Penningmeester:
Schelpenkade 31, Leiden,
Postrekening 581684

OP DE KORREL

- * Zo was hij
- * Jeugd en Legioen
- * Toezicht op de
Geschiedenis
- * Actie Twaalf
- * Kempen
- * De Pers
- * Onuitgegeven brochure
- * Djojobojo
- * Onbetreden pad

25 MEI ✠
**Wij beloven,
Generaal . . .**

WANNEER wij op 25 Mei een ogenblik stilstaan bij de nagedachtenis aan onze Generaal Spoor, zal het zijn met dezelfde warme, dankbare genegenheid als spreekt uit onderstaande herinnering, één van de zo vele die binnenkort in boekvorm zullen verschijnen. Het is immers zo, dat op voorstel van Kretschmer de Wilde wij thans bezig zijn aan de bouw van een eerbiedig monument voor onze Generaal: een boek, samengesteld uit herinneringen van zijn mannen, een uniek monument als nooit tevoren opgericht door soldaten voor hun hoogste Commandant.

Zo was hij...

IK HEB ruim vijf jaren als Adjudant van de Vaste Staven meegevoerd op troepentransportschepen, die onze mannen naar de tropen brachten en weer terug naar Nederland. Zo gebeurde het vaak, dat ik enkele weken in Indië moest overblijven, wanneer ik was overgeplaatst naar de staf aan boord van een ander schip.

En zo was het ook in het begin van het jaar, dat onze Generaal is overleden. Ik was met de „Tabinta” uitgekomen en zou overstappen op de „Kota Inten” en daardoor moest ik enkele weken in Djakarta verblijven, waar ik dan, als gewoonlijk, op Tjldeng logeerde bij mijn zuster, wier echtgenoot Adjudant O.O. Administrateur van het Hoofdkwartier der Generale Staf was.

Toen ik vernam, dat ik enkele weken de tijd had, kreeg ik opeens het plan om indien mogelijk mijn jongste zoon te bezoeken, die bij een Bewakingsbataljon in Palembang diende. Ik sprak er zo over met mijn zwager en die zei me: „Zeg, de Legercommandant gaat morgen toevallig op inspectie naar Palembang, Medan en Padang.” Hij zei 't zo gewoon, maar ik dacht natuurlijk: „Och, die neemt mij toch niet mee, wat moet zo'n Generaal met een simpele Adjudant.” Maar die zwager van mij had niet zo maar een gedachte geuit, hij had zijn plan al gemaakt en zo togen wij diezelfde middag naar het huis van de Generaal alwaar een Overste (wiens naam ik niet meer weet, ik geloof

dat hij directeur van het Kabinet van de Legercommandant was) ons te woord stond. Even later werd ik bij de Generaal ontboden.

Ik weet nog wel wat ik toen voelde. Het was iets van grote verbazing, dat het zo natuurlijk en vanzelfsprekend ging, dat ik daar stond bij de Legercommandant en notabene voor een privé-aangelegenheid. De Generaal zelf zag er helemaal niet verbaasd uit, hij zei, of het de gewoonste zaak van de wereld was: „Zo, Adjudant, U wilde dus Uw zoon te Palembang bezoeken? nu, dat treft, ik ga er toevallig ook heen. Ik verwacht U morgen om half elf op het vliegveld Kemajoran.”

Toen ik beduusd met zijn zwager terugreed naar Tjldeng, bleek deze er niet eens verbaasd over. „Zo is hij”, was het enige commentaar op mijn verhaal. Ik begon toen iets te begrijpen van de bron van het moreel van de troepen die het voorrecht hadden, onder zo'n Generaal te dienen

De volgende morgen stond ik op het genoemde uur op het vliegveld met mijn actetas, waarin toiletartikelen, wat verschooning en zo meer. De Generaal kwam aangereden; voor het vliegveld stond de bemanning onder commando van de Kapitein-vlieger Merkelbach aangetreden en ook ik stond op enige afstand in de houding. De Generaal inspecteerde en begroette de bemanning, kwam daarna gewoon naar mij toe, gaf me de hand

en nodigde mij uit in te stappen.

In Palembang was er een groot gezelschap ter verwelkoming van de Legercommandant. De Kolonel Mollinger was er, de Wali Negara, verscheidene hoge officieren en civiele autoriteiten en een Franse Majoor van de Commissie van Goede Diensten. Van enige afstand sloeg ik de begroeting gade. Toen reed een wagen voor de Generaal voor, voorop zes man M.P. op motoren. Iedereen stapte in en terwijl ik stond te bekijken, hoe ik nu in Palembang moest komen, pakte de Franse Majoor mij bij de arm en zei: „Sit down” en zo reed ik als een vorst Palembang binnen, notabene in de tweede wagen van de lange stoet. Ik werd ondergebracht in de uitstekende mess van de Holland-Club; het was gewoon alsof alles tevoren al was geregeld voor mij. Uit de Holland-Club kreeg ik direct gelegenheid mijn zoon, die zeventig kilometer verderop op zijn post zat, op te bellen. Ik hoorde hem finaal met de oren klapperen, toen hij mijn stem hoorde.

Hij kreeg van zijn (zeer jonge) Luitenant toestemming voor een paar uren naar Palembang te gaan met de boodschap (waarom eigenlijk?) dat er een krijgsraadzaak van zou komen als hij 's avonds niet terug was.

Over de ontmoeting zal ik maar niets vertellen. 's Middags kreeg ik een telefoontje met de mededeling, dat ik om vijf uur ten huize van de

Kolonel Mollinger verwacht werd. Op vastgestelde tijd meldde ik er mij en daar stond ik weer voor de Generaal. Hij zei: „Adjutant, ik heb er 's over nagedacht, maar die paar uur met Uw zoon, dat is niet veel. En voorts heeft het voor U geen zin om met me mee te gaan naar Medan en Padang. U kunt Uw tijd wel beter gebruiken, dunkt me.” Hij vroeg me toen, hoeveel dagen ik nog tijd had alvorens me op Java terug te moeten melden en toen ik hem geantwoord had, dat ik nog wel een week of wat had, zei hij: „Nu, dan blijft U maar hier 'en Uw zoon kan verlof krijgen bij U te blijven, dat wordt wel geregeld. En als U er genoeg van heeft en terug wilt, vraagt U maar passage aan bij de K.L.M.”

Ik bedankte de Generaal met een stevige handdruk voor deze royale geste, niet vermoedende, dat ik hem niet meer levend zou ontmoeten.

Ik bleef dus in Palembang en mijn zoon was bij me, maar U weet hoe dat gaat met militairen onder elkaar, ook al ben je vader en zoon. Wanneer je uitgepraat bent over alle familieberichten en wederzijdse dienst-aangelegenheden, dan klemmt en roept de dienst weer. Wij voelden het allebei zo, hij ging dus weer terug naar zijn verre post en ik ging op stap naar het C.M.V. teneinde vervoer te krijgen naar Java. Daar, op het kantoor, schoot men in de lach om die doodgewone Adjutant, die het in zijn hoofd kreeg om zo maar vervoer naar Java te vragen, maar toen ik het soeratie toonde, dat ik van onze hoogste Chef had gekregen, verstomde de lach al gauw en zo stapte ik de volgende ochtend in een K.L.M.-vliegtuig en kwam na een comfortabele vlucht te Djakarta aan.

Tien dagen later, even vóór mijn terugreis naar Nederland, tekende ik het condoléance-register bij de chappelle ardente, waar de Generaal, mijn Generaal, lag opgebaard.

M. F. J. Kohlschein
's-Gravenhage

„Houdt op de weg die thans nog voor U ligt, steeds zijn voorbeeld voor ogen en verricht Uw taak in zijn geest als goede vaderlanders.”

Juliana

Jeugd en Legioen

Mannen, kortgeleden las ik:

„Ons volk is zwaar gekwetst in lichaam en ziel, het is ondermijnd in zijn gezondheid door honger en oorlog, het jonge geslacht is in zijn moreel gedrag erfelijk belast door de zonden der vaders; persoonlijke en nationale fierheid zijn versjacherd voor de attractie van vreemde minderwaardige importcultuur; de eerbied voor het gezag, de reinheid en de betrouwbaarheid omvergehaald en alle redelijke beginselen het onderste boven gekeerd; de zelfzucht en de haat vieren hoogtij en vinden in alle oorlogsgebeurtenissen en oorlogsontervindingen een dankbare voedingsbodem; onze mensen zijn tegen elkaar opgehitst en ons volk is ellendig verdeeld; in plaats van ons te verenigen tot het helen van onze noden hebben de gebeurtenissen de politieke en sociale tegenstellingen aangescherpt. De volwassenen en inzonder deze der generatie tussen de twintig en dertig jaar, die het meest hebben te lijden, zullen hun hele leven lang de littekens dragen van deze toestand.

Alleen de sterke naturen ontsnappen hieraan. Indien echter allen, die van goede wil zijn, hun inspanning samenballen om DE JEUGD te genezen en indien wij voldoende vrede en welvaart kunnen erlangen, — kan met Gods hulp ons volk in zijn volgende generatie weer schoner leven dan hun oudere broeders.”

Dit schreef Dr M. Vanhaegendoren in zijn „Het Verkennerleven”. Ofschoon dit stuk en dit boek voor België geschreven zijn, bevat het waarheden die ook voor ons volk geheel opgaan. Laat daarom je piekerans eens over deze woorden gaan en neem vooral dat woord JEUGD in je op. Bezin je over onze, de Nederlandse, jeugd en weet dan, dat deze jeugd thans schrééuw om goede, karakter-stevige leiders die haar behoeden kunnen voor een verder wegzakken in het moeras van onverschilligheid en immoraliteit. JIJ, juist jij kunt weten dat de idealen, die wij willen proberen uit te dragen onder ons volk en die zo vaak afschampen op een muur van zelfbedriegend egoïsme en gemakzucht en verdeeldheid, — een vruchtbare voedingsbodem kunnen vinden in onze jeugd. Deze jeugd omvat het grootste deel van ons volk en is, Goddank, nog ontvankelijk voor gezond idealisme. Zij wacht alleen op de ouderen, die het haar kunnen geven en haar de hand toesteken, waaraan zij zich kan optrekken naar een betere toekomst.

Doe je taak als legionnaire; zeg niet tegen jezelf „slamet tidoer”, maar meld je als leider voor de jeugdbeweging of organisatie, waar je krachtens je opvoeding en overtuiging thuishoort, hetzij voor de padvinderij of andere jeugdverenigingen. Breng ze weer de diepere waarden van het Leven bij: de verantwoordelijkheid, de ridderlijkheid, de trouw, de eerlijkheid, de reinheid en vooral de verdraagzaamheid. WIJ, van „de generatie tussen de twintig en dertig jaar”, zijn verantwoordelijk voor de opgroeiende jeugd. Laten wij haar het beste geven wat in ons is.

P. Nulden, Arnhem

„Dat is nou echt wat voor onze ouwelui: ons laten zitten met de rotzooi en het puin van hun politieke verdeeldheid en ruzies . . .”

(„Back Home”)

Vergeten

Laten wij nogmaals even stilstaan bij de derde Mei, de dag waarop wij ook dit jaar weer met gepaste eerbied onze Doden herdacht hebben, **AL** onze doden.

Het is met zekere bitterheid, die ik mij bewust ben, dat ik op dit „al” zo de nadruk moet leggen.

Wie met mij de plechtige herdenkingsdienst bijwoonde te Haarlem in de Grote Bavo-kerk, zal opgemerkt hebben, dat de spreker in zijn woord wel memoreerde de mannen, onze Mannen, die vielen in de harde strijd om Rotterdam, de Grebbeberg en de IJssellinie, wél de verzetslieden, die na een uiterst gevaarvolle, ongelijke strijd het leven lieten voor het vuurpeloton, wél die duizenden en duizenden landgenoten en Joden, die op de meest ellendige wijze omkwamen bij luchtbombardementen, in gevangnissen en concentratiekampen.

Vergeefs heb ik gewacht op de zin, die ene aanvullende zin: „Wij gedenken hierbij ook **AL** die andere landgenoten, ter zeer, te land en in de lucht, burgers en militairen, die, **waar ter wereld ook**, het leven lieten in een strijd tegen een vaak overmachtige vijand.”

Voor de grote massa hier te lande zijn blijkbaar vergeten onze mannen der koopvaardij, die op de gevaarvolle convooi-routes naar Moermansk, op de Atlantische Oceaan, in de Middellandse Zee, bij de landingen op Sicilië, West-Afrika, Normandië, de talloze eilandjes in de Pacific of waar ter wereld ook, bij de vervulling van hun harde plicht het leven lieten.

Vergeten zijn blijkbaar onze KLM-piloten, afgeschoten in hun ongewapende kisten bij het onderhouden van schier niet te meten lange bevoorradingslijnen.

Vergeten zijn onze Marinemannen, die op de meest eervolle wijze ondergingen in de Javazee, Straat Bali of in welke Indische en Europese wateren dan ook.

Vergeten zijn onze vliegers, neergehaald boven Singapore, Kuching, Serawak.

Vergeten zijn die duizenden en duizenden krijgsgevangenen en burger geïnterneerden, op barbaarse wijze vermoord door de Japanners en hun handlangers, jammerlijk omgekomen in de gevangenkampen te Birma, Thailand, Japan, Java, Borneo, Amboen etc. etc.

Vergeten tenslotte zijn in de Dodenherdenking de gevallen van na 1945. Onze duizenden makkers in Indië, de blanke en de bruine, die ploeterend door de blubber, sjouwend door de hitte, jaren aanéén op hun vergeten posten wakend, hun grootse taak vervulden en daarbij het leven lieten. En vergeten zijn zij, nu reeds terwijl de strijd nog woedt en hoe lang nog?, onze doden in de onherbergzame heuvelreeksen van Korea.

Maar ach, Nederland is ook zo klein en de wereld zo groot! Tussen dit Heden en dat Verleden liggen nu reeds enkele jaren Er is in die tussentijd veel, héél veel gebeurd. Misschien wordt men er niet graag meer aan herinnerd, dat wij **TOEN** ook elders en ver over zee nog wat betekenden

Nimmer zullen wij hen vergeten, die hier op het veld van eer vielen. Doch ook nimmer **AL DIE ANDEREN**, die ver van haard en huis het leven lieten.

Ook zij horen bij ons!

Vergeet **HEN** niet, legionnaire!

Peter K. v. d. Berg
Santpoort

In één van Nederland's gemeenten werd op het verzoek van de Legioens-vertegenwoordiging om deel te kunnen nemen aan de officiële dodenherdenking op 3 Mei, door een loket-ambtenaar geantwoord, dat deze gedenking uitsluitend de gevallen van 1940-1945, op Nederland's grondgebied betrof. Ondanks dat onze vertegenwoordiging antwoordde, dat in ons Legioen óók verzetsstrijders en militairen van Mei-1940 verenigd waren, bleek er zulk een aversie en wanbegrip te bestaan, dat het Legioen in die gemeente niet heeft deelgenomen aan de officiële herdenking.

HOOFDREDACTEUR „OUD-WAPENBROEDERS”:

„Verdraaid TAAJE, verdraaid Neut, waarom ontbraken jullie in ons vorig nummer op 't appèl?”

TAAJE en NEUT:

„We wasse naar Indonesieje om daar aan onze gefalle makkers de hormat te betuige voor de gemeente, waar hier geen plaats voor was”

Voor hen, die ginds vielen

De nationale herdenking op 3 Mei omvat allen die in de laatste oorlog het hoogste offer brachten. Zij allen maken aanspraak op onze eerbied en op onze dankbaarheid, want zij strenden, wáár en op welke wijze ook, voor onze Vrijheid, voor Oranje en voor het Koninkrijk.

Het is goed, hen te herdenken in eigen hart en in stille eenvoud.

Persoonlijk wil ik echter, op deze plaats, mede herdenken allen, die ook nog ná de oorlog hun leven gaven voor het behoud van datzelfde Koninkrijk. De harde feiten noopten hen voort te werpen op hetgeen hun voorgangers als goede Vaderlanders tijdens de oorlog in het Verre Oosten deden, thans tien jaren geleden. Toen vochten zij verbeten tegen een overmachtige vijand, bezield door een geest, gebouwd op eeuwenoude tradities. Zij gaven alles wat zij te geven hadden.

Na de oorlog kwamen frisse krachten uit het moederland, die, door dezelfde geest bezield, recht en veiligheid zouden brengen in een door de oorlog ontwricht, eertijds welvaarend land. Het heeft niet mogen zijn. Velen — burgers en militairen, Nederlanders en Indonesiërs — vielen bij de vervulling van hun plicht, ook nu, na de oorlog . . .

Deze doden hebben minstens gelijke rechten, eerbiedig en in dankbaarheid herdacht te worden.

C. E. L. Helfrich
Lt.-Admiraal b.d.

OP 3 MEI

bij de Dodenherdenking te Arnhem, is dit gebeurd: een delegatie van het Legioen, dertig man sterk, liep mee in de indrukwekkende stoet en legde model bloemen bij het Gevallen-monument. Nadat de twee minuten stilte in acht waren genomen, schreed de stoet verder naar Musis Sacrum voor een herdenkingsbijeenkomst. Op dat ogenblik gebeurde er iets. Drie vrouwen, uitgerust met tassen, drongen zich door en tussen de stoet en verspreiden pamfletten van de volgende inhoud:

„NEDERLANDSE VROUWEN EN MOEDERS!

PROTESTEER met klem tegen het voornemen van onze regering, om onze Nederlandse mannen en zonen „Herhalingsoefeningen” te laten uitvoeren op Duits grondgebied, onder bevel van Duitse generaals.

Dring er bij onze Regering krachtig op aan, een dergelijk plan geen voortgang te doen vinden, opdat geen Nederlands man of jongen kans loopt, bevelen te moeten opvolgen van personen, die misschien verantwoordelijk zijn voor de dood van velen onzer landgenoten.

NEDERLANDSE VROUWENBEWEGING Afd. Arnhem.”

Dit feit maakte onze delegatie wild en obstinaat, doch zij wachtten eerst af, of hier ook van politie-zijde zou worden ingegrepen. Toen dit echter niet gebeurde, liep één der legionnaires op een politieman toe, die dit gedoe rustig aanzag en zei met klem: „Ik eis namens het Veteranen Legioen Nederland dat aan deze laffe praktijk direct een einde wordt gemaakt. Dit is een handeling die wij op dit ogenblik zeer zeker niet nodig hebben.”

De politieman greep hierop inderdaad in. De pamfletten werden in beslag genomen, de namen en adressen van de vrouwen genoteerd.

Wij weten (nog) niet, wat er uit deze affaire is geworden. Wel verwachten wij dat zowel de Burgemeester als het Hoofd van de Gemeentepolitie van Arnhem een duidelijk standpunt zullen innemen tegenover dit immorele gedoe, dat gedurende zulk een herdenkingsomgang wel bijzonder grievend en kwetsend is voor de nagelatenen der doden. Dit moge tevens een dringend beroep op genoemde autoriteiten zijn, een gestreng voorbeeld te stellen opdat een ieder voortaan duidelijk wete, dat wij geen politiek misbruik van onze doden dulden.

Toezicht

op de

Geschiedenis

Twee nummers geleden vermelden wij, dat in het „LEERBOEK DER GESCHIEDENIS” (Dr J. J. Westendorp Boerma, Zierikzee) de geschiedschrijving over het Nederland-Indonesië-drama besloten werd met:

„Daar de Indonesiërs tevens een guerilla begonnen, die niet te onderdrukken bleek, moest de Nederlandse Regering toegeven (Van Royen-Roem-overeenkomst).”

Wij hebben tegen de absurde onjuistheid, als zouden de Nederlandse strijdkrachten niet bij machte zijn geweest de guerilla te onderdrukken, protest aangetekend; wij achten ons dit verantwoordelijk tegenover onze duizenden doden alsmede de andere offers, die gebracht zijn. De capitulatie en het Indonesië-gebeuren is een politieke en wij wensen uitdrukkelijk dit niet op onze schouders geschoven te zien.

Wij besloten, alvorens te protesteren, alle benodigde gegevens te verzamelen en hebben daarom ook de schrijver van het boek aangeschreven. Wij openden deze brief met een protest tegen de gewraakte zinsnede en verzochten opheldering omtrent de bron van gegevens, waaruit Dr Westendorp Boerma zijn wijsheid had geput; wij vermeldten daarbij tevens, dat wij dit alles vooraf wilden weten, alvorens actie te nemen.

Wij ontvingen navolgende soerat-kombali:

„Hoewel Uw dreigement met „bepaalde maatregelen” veel lijkt op een poging tot intimidatie, die meer Duits dan Nederlands aandoet, meen ik toch op Uw brief van 27 April 1952 te moeten antwoorden, daar het werkelijk zeer ver van mij ligt om ge-

ringschattend te oordelen over de prestaties van de Nederlandse strijdkrachten in Indonesië en het mij leed doet, dat deze indruk tegen mijn wil is gewekt.

Ik meen duidelijk genoeg te hebben gezegd, dat de Nederlandse regering geweken is voor buitenlandse druk. Dat was dus DE reden tot het sluiten van de Van Royen-Roem-overeenkomst. Met de gewraakte passage (waarbij U vooral moet letten op het woord „tevens”) heb ik willen aanduiden, dat dit toegeven MEDE veroorzaakt is door de moeite, ondervonden met de guerilla.

Dat guerilla een zeer moeilijk te onderdrukken methode van oorlogvoeren is, bewijst de geschiedenis: Napoleon in Spanje, de Duitsers in Rusland en Polen hebben het ondervonden. In de jongste tijd leveren Korea en Indo-China sprekende voorbeelden en als de desbetreffende geruchten juist zijn, hebben de Russen er zelfs nu nog steeds last mee in Polen en in de Oekraïne.

Dat soortgelijke moeilijkheden zich ook in Indonesië voordeden, bewezen de verliescijfers, die de kranten vrijwel dagelijks publiceerden, en de mededelingen van betrokken militairen. Ik begrijp werkelijk niet, wat daar voor oneervols in kan zitten.

Uit Uw brief moet ik opmaken, dat volgens U, zonder ingrijpen van de regering, de pacificatie spoedig voltooid zou zijn geweest. Dit is echter niet te bewijzen en daarom heeft ook de twijfel, of dit wel zo gemakkelijk te bereiken zou zijn geweest (juist in verband met de houding van het buitenland; NIET op grond van een vermeend tekort aan capaciteit van onze troepen) recht van bestaan.

Intussen geef ik U gaarne de verzekering, dat ik bij een eventuele her-

druk van mijn boek een andere formulering zal trachten te vinden, die alle misverstand uitsluit.

Hoogachtend,
w.g. J. J. Westendorp Boerma”

Het spijt ons, en hebben dit ook schriftelijk geuit tegenover Dr Westendorp Boerma, dat onze mededeling omtrent de „bepaalde maatregelen”, beschouwd is als een dreigement of intimidatie; wij hebben ons vooraf van alle omstandigheden op de hoogte willen stellen, alvorens, langs legale en waardige weg, de (bewuste of onbewuste) smaad van ons af te wischen en in de eerste plaats heeft dan toch zeker de schrijver van het boek het recht om zich te verantwoorden.

Enkele punten uit bovenstaande brief verdienen nadere aandacht. In de eerste plaats de opmerking, als zou de Nederlandse regering geweken zijn voor buitenlandse druk. Dit is een halve en dubieuze waarheid. De schuld (het is geen fout of een vergissing maar een duidelijke en onvergeeflijke SCHULD) ligt bij de beroepspolitici, die, teneinde de stemmen van de Nederlandse kiezers-kudde voor hun partijen te winnen, door het scheppen van een schijnwelvaart, duchtig misbruik maakten van de aangeboden Marshall-hulp. Hiermee werd de zelfstandigheid in de politiek klakkeloos prijsgegeven en daardoor had Nederland slechts te accepteren wat de grote naties Amerika en Engeland decreteerden. Laat ons dit, ook voor de komende generaties, duidelijk vaststellen, opdat niet de schuld weer geweten worde aan Amerika, doch gezocht in de eigen partij-politieke binnenkamers.

Voorts gaan de voorbeelden van de guerilla in Spanje, Rusland en Polen, in Korea en Indo-China in het

geheel niet op. Met uitzondering van enkele geregelde guerilla-groeperingen, kan geen der Indonesische tegenstanders de toets der vergelijking inzake moreel, gevechtswaarde en incasseringsvermogen der Spanjaarden, Russen, Polen, Noord-Koreanen en Chinezen succesvol doorstaan. Voorts, en dit even terzijde, mogen de prestaties van onze Korea-vrijwilligers even heel duidelijk demonstreren, dat wij in Indonesië deksels goed wisten af te rekenen met de guerilla. De grote overlast van de Koreaanse

guerilla-strijdkrachten, ondervonden door de Amerikanen in het begin van de campagne, werd beduidend gereduceerd toen de Nederlandse infanterie met gebruikmaking van de Indië-praktijk een wijziging bracht in de bestrijdingstactiek.

En dátgene, wat deze Indonesische guerilla's nog konden opbrengen, werd vooral na de tweede politionele actie, duchtig geïnspireerd en opgejuind door de halfslachtige houding van de Nederlandse regering.

En wat de strekking van Dr Boer-

ma's brief betreft, n.l. dat niet be-
wezen kan worden dat de pacificatie
spoedig voltooid zou zijn, indien de
Regering niet tot een politieke capi-
tulatie was gekomen, — hierop wordt
het antwoord afdoende gegeven door
een schrijven, dat wij mochten ont-
vangen van Admiraal Pinke, onze
oud-Commandant der Zeemacht in
het Oosten, gedurende het conflict,
mèt onze Generaal Spoor de hoogst-
betrokkenen bij de prestaties onzer
strijdkrachten en bij de Indonesische
guerilla:

„Met enige verbazing nam ik kennis van een zinsnede, voorkomende in het „Leerboek der Geschiedenis“, geschreven door Dr J. J. Westendorp Boerma, welke als volgt luidt: „Daar de Indonesiërs tevens een guerilla begonnen, die niet te onderdrukken bleek, moest de Nederlandse Regering toegeven (Van Royen-Roem-overeenkomst).“

Met verbazing, want een geschiedenisboek behoort toch objectief te zijn en het komt mij voor, dat waar de toenmalige Nederlandse Regering haar motieven voor de verandering van haar politiek niet volledig bekend gemaakt heeft en uit het gebeurde deze motieven ook niet zonder meer zijn af te leiden, — dat het neerschrijven van het motief „militaire onmacht“ als doorslaggevende factor (want daar komt het op neer!) van weinig objectiviteit getuigt. En dat nog wel in een leerboek, bestemd om de jongeren te onderwijzen!

Daar ik in onze jaren de militaire handelingen in Indonesië wel van zeer nabij heb meegemaakt, en daar omtrent mijn eigen overtuiging heb, geloof ik dat het mijn recht is de bewering van dit leerboek te bestrijden, ja zelfs mijn plicht. Ook ik weet niet, wat de motieven van de Regering geweest zijn maar wel weet ik, dat de guerilla zeer zeker te onderdrukken bleek. Er waren gissingen naar de grilligheden van het politieke beleid, in het kort samengevat als: buitenlandse druk, druk van een of meerdere politieke partijen of van de publieke opinie, de economische omstandigheden in Nederland en in het algemeen ethische overwegingen in de boezem der Regering. Wat het ook moge zijn, er bestaat inderdaad een mogelijkheid dat de Regering moeilijk weerstanden heeft kunnen breken omdat haar het tempo van de onderdrukking der guerilla-activiteiten wat tegenviel; een verdere concessie kunnen wij, militairen, niet doen.

Ik zal nu in het kort de militaire gebeurtenissen na de tweede politionele actie uit mijn herinnering schetsen.

Het plan van deze actie was oorspronkelijk het bezetten van alle belangrijke plaatsen op Java en het daarna uitvoeren van zuiveringsacties. Later zou Sumatra aan de beurt komen. De Legercommandant, Generaal Spoor, rekende toen reeds met de mogelijkheid dat met de zuiveringsacties vele maanden gemoeid zouden zijn. Het bleek inmiddels, uit politieke overwegingen, nodig dat ook op Sumatra direct met de acties zou worden begonnen met het gevolg, dat minder troepen op Java ingezet konden worden.

Niettegenstaande dat gebrek aan troepen voor een geografisch zo uitgebreide actie slaagde de bezetting van alle hoofdpunten binnen korte tijd, maar, mede doordat de regentijd ten volle inzette, niet binnen zó korte tijd dat volledige vernietiging der republikeinse troepen bereikt kon worden. Daardoor vonden deze uiteengeslagen troepen de gelegenheid niet alleen zich in veiligheid te stellen in de zwaar beboste bergen van het voormalige republikeinse gebied, maar bovendien zich te reorganise-

ren en zich te verspreiden over Oost- en West-Java. Tengevolge hiervan begon de zgn. guerilla in veel uitgebreider gebied als waarop Spoor gerekend had, terwijl hij, zoals reeds opgemerkt, minder troepen ter beschikking had. Dit had tot oorzaak dat de onderdrukking van die guerilla wat langer duurde dan gedacht was.

Er waren voorts nog enkele andere omstandigheden, die de zuivering vertraagden. In de eerste plaats richtte deze zogenaamde guerilla zich veelal niet rechtstreeks tegen de Nederlandse troepen, maar tegen het economische apparaat van het land, daarbij misbruik makend van de weerloosheid van het eigen volk. Er is dan ook praktisch geen onderscheid te maken tussen de toenmalige guerilla van de TNI en de aanslagen van het nu opbloeiende bendewezen in Indonesië (dit laatste is nog steeds in genen dele onderdrukt, integendeel, het neemt in de binnenlanden, mede tengevolge van de verslechterende economische toestand, hand over hand toe).

Verder werd de onderdrukking van de guerilla bemoeilijkt doordat de Republikeinse troepen en benden door een heftige terreur de Nederland-welgezinde bevolking dwongen de guerilla's steeds te beschermen en te helpen. Het stellen van een Nederlandse tegen-terreur (zoals waarvan de Britse strijdkrachten op Malakka zich ongestoord bedienen. Red. OW) kon natuurlijk niet geschieden en IS ook niet geschied. Een en ander vertraagde evenwel de onderdrukking van de guerilla.

Voorts waren er de moeilijke terreinomstandigheden, maar het kader van dit artikel laat niet toe hierover uit te weiden.

(Gaarne zou de Redactie aan deze omstandigheden nog een belangrijke willen toevoegen, n.l. hoe duidelijk en storend het politieke geschipper van de Nederlandse regering de guerilla-activiteiten ruggesteunde).

De zuivering nam het karakter aan van ononderbroken patrouilleringen. Dit in tegenstelling met de door de Britten in 1945/1946 toegepaste methode of met de activiteit der Fransen in Indo-China; die gingen en gaan er bataillonsgewijs, gemotoriseerd en met zware wapens op uit. Niet zo KNIL, KL en Mariniersbrigade, deze patrouilleerden te voet, licht gewapend en met kleine afdelingen van hoogstens enkele tientallen, dwars door het zwaarste terrein en tot in de afgelegenste uithoeken. Werd een bende gesignaleerd, dan werd die achterna gezeten tot in het meest woeste terrein. Deze benden verbleven echter ook veelal in de kampongs, ongeuniformeerd, hun wapens vaak verborgen en onder terreurbedreiging bevoorrad en beveiligd door de bevolking. Het uitkammen van die kampongs was een uiterst moeilijk en tijdrovend werk, temeer daar de bevolking gespaard diende te worden en de doorsnee KL-soldaat de zeden en de landstaal niet of weinig kende. Toch is dit werk op bewonderenswaardige en succesvolle wijze verricht.

Grote veldslagen zijn niet aan te wijzen, wel voortdurende gevechtjes tegen terugtrekkende vijandelijke

groeperingen, die vaak veelvoudig in overmacht waren en tevens in de gelegenheid tenslotte te ontsnappen door zich onder de bevolking te mengen.

Met al deze moeilijkheden, waar het Nederlandse volk, noch de geschiedschrijvers zich maar enigermate een voorstelling van kunnen vormen, is 't niet te verwonderen, dat in de eerste maanden slechts weinig resultaat zichtbaar werd. Het aantal gedode en gevangen tegenstanders was klein (hoewel onvergelykbaar veel groter dan onze eigen verliezen), maar ondernemingen, schuren, irrigatiewerken en kamponghuizen gingen in vlammen op, bruggen werden opgeblazen en vooral een intensieve landmijnen-oorlog en activiteit tegen de weerloze bevolking en het wegverkeer belemmerde dat laatste ten zeerste. Onze grootste verliezen zijn ook aan die mijnen-oorlog te wijten.

Toch begonnen na een paar maanden, toen de troepen thuis raakten in hun patrouille-gebied en zij het vertrouwen van de bevolking hadden gewonnen, — duidelijke tekenen van verbetering te komen. De guerilla's werden teveel en te hardnekkig achtervolgd, zij werden moe en gedemoraliseerd, hun verliezen werden groter, bovendien werden hun schuilplaatsen en voorraad-opslagplaatsen opgespoord en vernietigd en geleidelijk aan kregen zij bijna geen contact meer met de buitenwereld. De wapens en munitie raakten op en dit alles culmineerde in een toenemende neiging zich te onderwerpen. Later heeft een der belangrijkste en kundigste guerilla-aanvoerders, generaal Soengkono in Oost-Java toegegeven, dat hij hard over capituleren dacht, toen de Van Royen-Roem-overeenkomst het aspect plotseling totaal veranderde en de guerilla-strijders nieuwe moed inblies.

Verder bleek later uit onderhandelingen met het laatste aaneengesloten republikeinse gebied, Atjeh, dat de blok-

kade ook dat land zeer toegankelijk voor overeenstemming had gemaakt.

Dit is dan, zeer in het kort en onvolledig, de militaire geschiedenis. Onvolledig, omdat het moreel, de moed en het doorzettingsvermogen van onze troepen, vooral in deze moeilijke periode vol ontberingen en diepe teleurstellingen, er niet in tot uitdrukking komen. Dank zij echter de bekwaamheid en het uithoudingsvermogen van de Nederlandse en Nederlands-Indische militair, vorderde de onderdrukking van de guerilla geleidelijk doch zeker en het aangehaalde uit het geschiedenisboekje is dus onjuist en denigrerend ten aanzien van de Nederlandse strijdkrachten, derhalve ook zeker ongeschikt om aan de jeugd als waarheid onderwezen te worden.

Tenslotte een opmerking: in tal van landen wordt het met de objectiviteit van de leerboeken in de geschiedenis niet nauw genomen, maar zulks vooral om de superioriteit van het eigen volk te bewijzen. Dit is mis. Maar veel erger is het de objectiviteit niet in acht te nemen tengevolge waarvan het eigen volk omlaag wordt gehaald.

En, wat de militaire sector van het conflict in Indonesië betreft:

DE WAARHEID MAG GEHOORD EN ONDERWEZEN WORDEN!

A. S. PINKE, Vice-Admiraal b.d.
Oud-Commandant der Zeemacht in het Oosten,

Wij hebben tenslotte nog een brief van dr Westendorp Boerma ontvangen die tot ons genoeg leidt tot een beter begrip tegenover elkaar.

Wat echter de lering van de opgroeiende jeugd betreft zijn we op één punt wijzer geworden: het blijkt, dat er nooit leerboeken **voorgescreven** worden; elke onderwijsinstelling, elke school, gebruikt dié leerboeken, die door de docenten geprefereerd worden. Daarbij komt, dat elke leraar

de geschiedenis weliswaar in hoofdtrekken uit de boeken behandelt, doch voorts de facetten uit die geschiedenis naar eigen mening en visie interpreteert. Dat maakt voor ons de zaak er niet gemakkelijker op; ware het boek, waarin de door ons gewraakte zinsnede voorkomt, in gebruik bij het gehele onderwijs, dan hadden wij bij Z.E. de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen officieel protest kunnen aantekenen. Thans kunnen wij niet anders

doen dan nogmaals met klèm dr Westendorp Boerma verzoeken, zo spoedig mogelijk een herdruk van zijn werk te doen verschijnen, waarin een andere formulering wordt gevonden voor de omstandigheden, die leidden tot de souvereiniteitsoverdracht. En op alle geschiedenis-onderwijzers en -leraren in Nederland doen wij een beroep, de zaken allèen naar realiteit te behandelen. Want deze zaak zit ons bijzonder hoog

We waren (mèt pijn en moeite en vele offers) zowát aan de overkant, dr Westendorp Boerma, toen de drabbige smurrie-stroom van de politiek de laatste brug onder onze voeten wegsloeg

EVEN LINK UITKIJKEN !

De Kempen, zo heet het gebied tussen Antwerpen en de Maas en dat ook naar het Noorden over de grens, ten Zuid-Westen van Eindhoven doorloopt over Nederlands territorium. In het Belgische deel is thans iets aan de gang, wat (verwonderlijk) niet in onze vaderlandse pers besproken wordt, terwijl het toch ook voor ons van groot belang kan zijn: er zullen daar Engelse troepen komen.

WELLICHT is dit niet als ónlogisch te beschouwen met het oog op de militaire samenwerking in het Atlantisch Pact. Toch is er ernstig verzet hiertegen gerezen bij het Belgische volk en heus niet alleen van communistische zijde; de zaak is zelfs onlangs in het parlement te Brussel uitvoerig besproken en becommentarieerd. Wat is er namelijk aan de hand?

In de eerste plaats beroept Engeland zich op een overeenkomst van 1946, waarbij aan Engeland het recht verleend is om troepen in België te legeren. Nu zou men zo zeggen, dat dat na de instelling van het gemeenschappelijk Europees commando wel kan worden nagelaten, en dat in het kader van dat commando de troepen-dislocaties vastgesteld dienen te worden. Het is dus geen wonder, dat de Belgen ernstig een louter Brits optreden, op grond van louter Britse motieven, hierachter zoeken.

De Belgische ergernis wordt ook vooral toegespitst door het feit dat er over dit verdrag niet gepraat is tot de troonsafstand van Koning Leopold, tot welke abdicatie, zoals welbekend, Engeland belangrijk heeft bijgedragen. Dit laatste wordt Engeland door de Belgen bijzonder kwalijk genomen en terecht! zelfs de tegenstanders van de Koning moeten toegeven dat de Konings-kwestie een zuiver interne Belgische en géén Engelse zaak was. Dat Engeland er zich desondanks mee bemoeide, wordt geweten aan de politieke en economische oogmerken, die Engeland bij België en de Belgische Congo heeft. Engeland geeft tot deze veronderstellingen wel heel veel reden: in de Konings-kwestie heeft het onderhandeld en samengespannen met Paul Spaak, de man der Belgische oorlog-regering te Londen, de man ook, die de troonsafstand van Leopold middels straatrellen doordreef tegen de wil van de meerderheid van het volk in.

Het is een kwestie, waarvan de belangrijkste bijzonderheden onmogelijk geheim kunnen worden gehouden. Nu wordt er bekend gemaakt, dat er alleen magazijnen en bevoorradingsbases zullen komen, met een massa Belgisch personeel en met Belgische bewaking, — maar bij al deze

opgewekte berichten kon toch ook weer niet ontkend worden, dat er ook kampementen voor Britse troepen worden opgezet.

En in de volksmond wordt er gegriefd opgemerkt, dat binnenkort de Belgische troepen wel naar West-Duitsland zullen worden gezonden en dat Engeland zich een nieuw Duinkerken voorbereidt.

Wat de Belgen vooral grieft, is de wijze van optreden.

Het is ook moeilijk te verkroppen wanneer in volle vreedstijd (nou ja!) een paar Engelse officieren in gezelschap van Belgische ambtenaren maar rondtrekken en de mensen op een termijn van slechts enkele dagen hun huis uitsturen, van hun grondbezit verwijderen en dat, terwijl er geen maatregelen van overheidszijde getroffen zijn voor behuizing e.d. van die gezinnen en deze ook maar hebben af te wachten, of zij financiële vergoeding krijgen, hoeveel en wanneer. Zulke praktijken kunnen verwacht worden in een bezet land in oorlogstijd, en niet bij het legeren van bondgenootschappelijke troepen.

Ook het feit, dat de Britse autoriteiten bij de voorbereidende werkzaamheden zich vooral bedienen van gewezen collaborateurs uit de bezettingstijd, geeft aanleiding tot bittere vermoedens. Geld is bij dit soort individuen het enige geloof en zoals zij bereid waren voor geld de Duitse bezetters te dienen, zo werken zij thans voor de Britten. De gedupeerde Belg zegt: „Heeft men dingen in het nadeel van België op het oog, dan zijn dit wel de aangewezen lieden om dit werk op te knappen.” En het onafwijsbare feit, dat deze lieden inderdaad voor de Britse autoriteiten tewerk worden gesteld, doet de Belgen naarstig speuren naar de bijbedoelingen van al dit Britse gedoe. En dan ligt het voor de hand, dat men in de eerste plaats naar Antwerpen kijkt. Weliswaar beslaan de onteigende gronden maar 1600 hectaren, ze zijn zo gelegen dat zij er 30.000 beheersen, het gehele gebied beoosten Antwerpen. Het beheersen van een grote haven op het vasteland en vooral van Antwerpen, is al eeuwenlang een vurige wens van Engeland geweest, daar streefde Leicester reeds

in de Tachtigjarige oorlog naar.

Natuurlijk wordt een en ander van overheids- en Engelse zijde goedgepraat met de noodzaak van internationale samenwerking. Wat dit betreft heeft men door het optreden een averechtse uitwerking geboekt. Van „samenwerking”, zoals men die verwachten mag tussen „bondgenoten”, is niet de minste sprake, alle grieven die men in België tegen Engeland reeds heeft en er nog bij kan bedenken, worden opgehaald en druk besproken. Er heerst een scherp wantrouwen tegen de Britten en dat moet dan de grondslag zijn voor de „bondgenootschap” en de „samenwerking”.

Zoals reeds opgemerkt: het is niet helemaal onmogelijk, dat ook Nederland iets dergelijks te wachten staat. Want indien er meer troepen van overzee (Engeland, Canada, Amerika) naar Europa komen, is het zeker niet denkbeeldig dat er ook hier gelegerd zal worden. Het zal dan hard nodig zijn dat er door onze regering voor gezorgd wordt, dat de rechten en werkzaamheden van deze vreemde troepen in vreedstijd beperkt blijven tot binnen de kampementen en op de oefenterreinen; dat tevens de legering en wat er alsoo bijkomt tevoren goed wordt voorbereid, opdat niet ons volk de dupe zal worden van plotselinge en diep-ingrijpende maatregelen; en vooral moeten wij van onze regering verwachten, dat niet, zoals thans in de Belgische Kempen het geval is, binnen het land een gebied wordt afgebakend dat geheel onder buitenlands militair gezag komt te staan.

Wij zeggen dit laatste niet zo-maar. Er zijn bepaalde dingen die ons doen vrezen. Onze regering is zo erg vóór soevereiniteitsoverdrachten. Daarmee bedoelen wij niet de gebeurtenissen in het verleden, maar wel het feit, dat in regeringskringen in deze tijden zo'n grote moeite wordt gedaan iedereen ervan te overtuigen, dat soevereiniteitshandhaving in deze moderne, verlichte en progressieve tijd niet meer bestaanbaar is. Maar laat dezen dan eerst zien naar de grote mogelijkheden, zij zullen bemerken dat deze nog altijd de soevereiniteit bewaren. Door zo lichtzinnig met dit hoge erfgoed der Vaders om te springen, kan Nederland alleen maar afstaan en er niets voor terugkrijgen, zelfs geen „goodwill”, zoals dat tegenwoordig in ons land heet.

ACTIE TWAALF

In ons vorig nummer openden wij onze ACTIE TWAALF, de verzameling van handtekeningen onder een petitie aan de minister-president, waarin bij de regering wordt aangedrongen op ogenblikkelijke activiteit bij Indonesië of het Internationale Hof van Justitie teneinde recht te verkrijgen voor twaalf onzer landgenoten, die nu reeds langer dan zeven en twintig maanden onafgebroken in Indonesische gevangenis opgesloten zitten, zonder dat er een duidelijke motivering voor is gegeven en, wat nóg erger is, zonder dat velen hunner ook maar één keer verhoord is.

Om het nog eens duidelijk te constateren:

Deze Nederlanders werden in Januari 1950, na de Bandoeng-raid van Westering's A.P.R.A., gearresteerd, naar het vagelijk heette als een preventieve maatregel of voor een voorlopig verhoor. Zij waren niet de enigen, er zijn toen een paar honderd Europeanen en Indonesiërs in arrest gesteld. Zij zijn in de loop der tijd op onhoorbare wijze weer vrijgelaten; slechts dertien bleven zitten. Eén hunner wist onlangs te ontvluchten en zwerft thans, God weet waar, moederziel alleen rond.

Laat ons één ding vaststellen: de beschuldiging van deelname aan de A.P.R.A.-activiteiten gaat (voor zo ver die ooit verantwoord was) al lang niet meer voor deze twaalf landgenoten op. Het minste waar zij recht op hebben, niet alleen als Nederlander maar als Mens, leden van de wereldorganisatie die in verschillende officiële geschriften, tractaten, overeenkomsten en richtlijnen heeft vastgelegd dat het Recht het onvervreembare eigendom van elke mens is, — is een juridische afhandeling van hun zaak. Indien zij schuldig bevonden worden, dat dan een billijke veroordeling volgt; zo niet, dan dienen zij op staande voet, met vergoeding voor het geleden onrecht en materiële verlies, uit de gevangenschap ontslagen te worden.

Er gebeurt echter niets. De Nederlandse regering en Hoge Commissaris sturen af en toe een nota en soms belooft het de Indonesische regering een doodoener te retourneren. Het is een publiek geheim, dat de Indonesische regering in het begin deze Nederlanders gevangen hield uit pres-

werkelijke verhoudingen tussen Nederland en Indonesië kent en begrijpt, dat de Nederlandse regering alle troeven in handen heeft, om afdoende recht te verkrijgen voor deze onderdanen. Er is slechts een duidelijk en hard gebaar nodig, een dwingende eis, desnoods op internationaal niveau. Maar dit gebaar en deze eis blijven uit.

Het moge een ieder duidelijk worden, dat het eigen lot en de eigen belangen eveneens liggen in de handen diergenen, die in het bijzonder tegenover deze twaalf onderdanen hun meest essentiële taak veronachtzamen. Een regering die faalt in de behartiging der belangen van haar onderdanen in den vreemde, is deze hoge verantwoordelijkheid onwaardig.

Er is een weg om de regering langs legale, democratische weg duidelijk te maken, dat om der wille van die verantwoordelijkheid en het Recht, 't volk een andere houding wenst. Dit middel dan is een petitie aan de regering, waarin verzocht wordt om direct daadwerkelijker stappen te ondernemen, die leiden zullen tot de juridische afdoening van deze affaire. Dit middel is grondwettelijk toegestaan.

Op elke petitie was ruimte voor twintig namen, adressen en handtekeningen aangebracht, terwijl voorts bij de legionnaires werd verzocht, van elke ondertekenaar een kwartje te verzoeken voor een fonds, dat wij stichtten ten behoeve van juridische bijstand voor onze twaalf landgenoten.

Er is zeer veel reactie op de Actie Twaalf gekomen. Enkele ervan hebben ons vermeld doen staan van de geestelijke terreur, die in ons volk wroet. Een brief van een beroeps-officier, die schreef: „Ik heb mijn petitie maar met moeite vol kunnen krijgen; bij de meeste collega's bestond een bepaalde angst, dat zij in hun carrière gestoord zouden worden, indien hun namen onder deze petitie zouden worden gezien.”

Legioens-petitie

Aan Zijne Excellentie
den Minister-President
der Nederlanden,
te 's-Gravenhage

Excellentie,

Ongeveer zeven en twintig maanden geleden werd in Indonesië een aantal Nederlanders gevangen gezet door de Indonesische autoriteiten. Een groot aantal werd in de loop van het daarop volgende jaar vrijgelaten, doch dertien Nederlanders bleven gevangen tot op de dag van vandaag, zonder dat hun recht gedaan werd.

Daar de tot dusver door de Regering ondernomen stappen zonder enig resultaat bleven, verzoeken ondergetekenden door middel van deze petitie aan de Regering om aan haar houding in deze meer kracht bij te zetten om te geraken tot een spoedige afdoening door de Indonesische autoriteiten van de procedures, op grond waarvan bedoelde Nederlanders in hechtenis zijn gesteld. Mocht hierdoor geen direct resultaat bereikt worden, dan verzoeken zij U om met de meeste spoed deze kwestie op internationaal niveau te willen brengen, opdat volgens de internationale regelen recht geschiede.

Teven verzoeken zij U om hangende definitief uitsluitel van de Indonesische Regering inzake deze kwestie geen onderhandelingen of besprekingen te voeren met de Indonesische Regering met betrekking tot een eventuele wijziging in de onderlinge verhouding.

Ondergetekenden zijn van mening, dat een krachtiger, daadwerkelijker bescherming van de Nederlandse onderdanen en belangen in de gehele wereld en in het bijzonder in Indonesië, vereist is.

tige-overwegingen tegenover 't volk, — doch dat zij sindsdien misbruikt worden als een intimidatie-middel bij de politieke en economische „besprekingen” met Nederland. De ongerechtigheid en het onrecht liggen dermate dik op deze affaire, dat men zich zo langzamerhand met groeiende ongerustheid afvraagt, waar het einde is van deze willekeur. De willekeur van Indonesische brutaliteit en onrecht, de willekeur van Nederlandse onverantwoordelijkheid en politieke lafhartigheid.

Het is bekend bij een ieder, die de

Een overheidsambtenaar uitte dezelfde klacht: „men is bang voor zijn materieel hachje; enkelen wilden wel een kwartje geven, maar hun naam en handtekening . . . ho maar!”

Maar op 'de scholen zingen hun argeloze kinderen blijmoedig: „Wij leven vrij, wij leven blij, op Neerland's dierb're grond” . . .

Maar anderzijds ook: wat een verheugend verantwoordelijkheidsgevoel leeft er nog bij velen van ons volk, bij de hoogstegeplaatsten en de nederigsten! Wij zagen petitie uit bedrijven, waarop zowel directeur als arbeider en loopjongen tekenden, wij zagen de namen van autoriteiten, van ambtenaren, professoren, mijnwerkers en beroepsmilitairen; wij ontvingen bijdragen, die beduidend hoger liggen dan het verzochte kwartje. En wij kregen van vele kanten het verzoek om toezending van meerdere petitie-exemplaren, daar ook familieleden en burens rond wilden gaan voor de inzameling van handtekeningen en geldelijke bijdragen.

Dit is dus het voorlopige rapport over onze ACTIE TWAALF. De verdere richtlijnen zijn deze:

Mensen, je kunt de handtekeningen ook verzamelen op gewoon briefpapier, dat je in kolommen indeelt voor naam, adres en handtekening. Er is dus geen „model”-stuk (als in ons vorig nummer ingevoegd) nodig voor je werkzaamheden.

Handtekeningen en gelden worden ingewacht bij onze Secretaris-Penningmeester, Schelpenkade 31, Leiden, giro no. 581684 t.n.v. Penningmeester Veteranen Legioen Nederland.

De sluitdatum voor inzending van

We hebben ginds ook nooit een maat in de steek gelaten, ongeacht hoe de omstandigheden waren. Laten wij dit ook nu niet doen, 't is één van de weinige dingen die ze ons nooit hebben kunnen afnemen: het glasharde vertrouwen dat wij nooit door onze makkers alleen zullen worden gelaten, daar niet, hier niet en nooit niet . . .

de HANDTEKENINGEN is Donderdag 29 Mei a.s.

Direct na de officiële indiening van de petitie bij de minister-president zal in ons orgaan verantwoording worden afgelegd van de binnengekomen gelden en verslag worden uitgebracht waar onze actie op uitdraait.

En laat iedereen nu hard aan het werk gaan. Besef, dat terwijl wij hier in veiligheid en comfort leven en werken en ons vrijelijk bewegen, ginds twaalf landgenoten, makkers van ons, reeds langer dan twee volle jaren en drie maanden in een smoorhete, enge cel zitten te wachten op de helpende hand uit Nederland.

Laat ons daarbij het grote onrecht beseffen, dat deze landgenoten wordt aangedaan. Ook WIJ zijn voor hun lot en dat hunner Ouders en gezinnen verantwoordelijk, want WIJ zijn verantwoordelijk te stellen voor deze regering, die wij uit ons midden aanwezen om onze belangen, waar ook ter wereld, te behartigen. Laat ons deze verantwoordelijkheid in ons hart, in ons geweten en in onze handen nemen en er voor werken, opdat tenminste het recht weer Recht zij en men nooit van het Veteranen Legioen zal kunnen zeggen, dat het zijn hoogste plicht, die van de Trouw aan de makker, heeft verzaakt.

Van ganser harte wensen wij geluk :

ROEL G. SCHOPPERS

en

THEODORA H. TER HORST

met hun huwelijk op 10 Mei.
„De Weerd”, Sinderenseweg 2,
Varsseveld.

PIET DE ZWART

en

TJITSKE VAN DER SCHEL

met hun voorgenomen huwelijk op
30 Mei van dit jaar.
Hoogend 10, Sneek.

WIM DE KEYZER

en

HENNY C. BROUWER

met hun huwelijk op 24 Mei.
Anton Mauvellaan 13, Bussum.

VERWACHTINGEN EN VERWARRINGEN ROND DE

Djojobojo

Zeer grote bekendheid en faam genieten bij de volken van Indonesië en bij vele Europeanen, die geruime tijd ginds verbleven, de voorspellingen uit de legende van Djojobojo. Het is een achtenswaardig begrip, de Djojobojo, met een oeroude klank in de naam waarin de bronzen gong uit verloren vorstenpaleizen na-gonst.

DJOJOBOJO was de naam van de Vorst van Dāhā (1130—1160) welk rijk de tegenwoordige residenties Kediri en Soerabaja (toentertijd Oedjoeng Galoeh geheten) omvatte. Dit was in de tijd, toen het Boeddhisme op zijn hoogtepunt en het volk nog in tijdloze contemplatie verzonken was, onberoerd door de dynamiek van het Westen.

Djojobojo was een goed en rechtvaardig vorst, die in dat roerloze tijdvak nog al zijn tijd besteden kon aan litteratuur en poëzie. Zijn roem dankt hij aan het feit, dat hij de Mahabharata liet vertalen, het onsterflijke verhaal van goden en demonen, van de eeuwige strijd tussen Goed en Kwaad, — dat oorspronkelijk uit Voor-Indië was geïmporteerd, doch waarin in de loop der tijden het Javanisme geslopen was. De Javaanse vertaling heet Bharatha Yuddha en de epische fragmenten uit deze legende zijn geworden tot de wajang-verhalen.

De vertaling geschiedde door de Javaanse poëet Mpoe Sedah, die er zijn levenswerk van maakte. Hem was het echter niet gegeven, dit werk te voltooien; na zijn dood werd het slot vertaald door de man, die zich daardoor de naam verwierf van Peneloeh (de voltooier).

In de Bharatha Yuddha zijn ingebracht de profetieën van de denker Adji Çaka, de geniale grondlegger van de Hindoe-Javaanse tijdrekening. Dat deze man zijn wonderlijke visioenen en tijdberekeningen kon boekstaven op het geprepareerde lontarblad, wordt toegeschreven aan Djojobojo. En zo is het geschied, dat de grote voorspellingen, die sindsdien, de eeuwen door, de volken van Indonesië beroeren en langs een onzichtbare weg leiden naar de gepredesteerde toekomst, — de naam kregen van Djojobojo.

De Djojobojo-legende heet de toe-

komst te voorspellen tot aan het einde van de beschaving. De oorspronkelijke profetieën, waarnaar door zeer velen voortdurend en alle eeuwen door, gezocht is, zijn tot dusver onvindbaar gebleken. De legende is echter van generatie op generatie doorgegeven en door het brein van vele denkers gegaan. In de mystieke sfeer van het land zijn talloze gedachten opgestaan en in de originele voorspellingen geslopen, waardoor deze talrijke veranderingen, aanvullingen, weglatingen en verklaringen hebben ondergaan. De beelden zijn derhalve verwrongen, doch het hoofdmotief is gebleven en is de grondslag voor de gedachtenwereld van de Indonesische mens.

De kenners van deze gedachtenwereld weten hoe belangrijk de Djojobojo voor de Indonesiër is. Zij houden er op onopvallende wijze rekening mee en velen hebben zelfs niet geschroomd om de profetieën te gebruiken voor hun plannen en daden. Anderen weer, vooral godsdienstvoorgangers, hebben de gebeurtenissen en verschijnselen van hun tijd verklaard aan de hand van deze voorspellingen, wat niet moeilijk was omdat deze dermate vaag en voor velerlei verklaringen ontvankelijk zijn, dat zij aan alle omstandigheden en gebeurtenissen aangepast kunnen worden.

Jan Pietersz. Coen schreef in zijn journalen reeds over de vreemde, mystieke ban van een legende, die de volken die hij in gindse archipel ontmoette, gevangen hield. Hij verklaarde, dat bedoelde legende de komst en overheersing van grote, witte mannen met een grote neus en geheel gekleed, zelfs de handen en voeten, voorspelde en dat die volken in de eerste Nederlanders de toekomstige heersers zagen, reden waarom zij, gedreven door angst, tot een haatcomplex kwamen.

De Japanners, via hun vijfde colonne van zakenmensen, fotografen en vissers in Indië geheel op de hoogte van de magische kracht der Djojobojo-legende, lieten bij hun eerste vliegaanvallen op Nederlands-Indisch grondgebied pamfletten uitwerpen, waarin fragmenten uit de Djojobojo aanschouwelijk waren voorgesteld, toegespitst op de voorspelling, dat „de witte buffel” verslagen zou worden door de krijgers van de gele dwergenkoning en dat daarna de overheersing door dezen zou volgen.

Ook de Legerleiding van de Nederlands-Indische strijdkrachten, op de hoogte van dit fragment uit de voorspellingen, nam maatregelen om bij de inheemse militairen de verklaarbare lethargie te doorbreken; immers, daar de voorspelling een overwinning der gele dwergen in het vooruitzicht stelde, bestond reeds vlug de neiging om de wapens neer te leggen; het was immers zo voorbeschikt en de loop der dingen, als geprofeteerd in de Djojobojo, was niet te wenden noch te keren.

Reeds ondenkbaar lange tijd staan enkele profetieën los van het geheel. Zo is één daarvan een zeer typische, die, toen de tijd daar was dat zij in vervulling moest gaan, groot opzien baarde.

Het betreft hier de voorspelling, dat de oorlog tegen het volk der gele dwergen beginnen zou, indien:

- 1e. Het water van de Brantas-rivier (die uitmondt in Straat Madoera) in de Indische Oceaan zou stromen.
- 2e. Java omspannen zou zijn door een ijzeren gordel;
- 3e. Het binnenste van de kenanga (een heestersoort met melkwitte bloemen) zwarte vlekken zou vertonen.

Nu geschiedde er dit: omstreeks 1939 werden ten Zuiden van Bodjonegoro grote irrigatiewerken aangelegd voor de bevoeiing van de tabakscultures; hierdoor werd het water van de Brantas-rivier via de kunstwerken weer afgevoerd naar de Zuidwaarts stromende rivier, die uit-

mondt in de Indische Oceaan.

Voorts werd eind 1940 Java „omspannen door een ijzeren gordel“, doordat langs de Noordkust, te Semarang, eindelijk de verbinding tot stand werd gebracht tussen de twee spoorwegstations Tawang en Pontjol. Het eerste was van de Ned.-Indische Spoorwegmaatschappij, het tweede van de Semarang-Cheribon Stoomtrammaatschappij, en de concurrentiestrijd tussen deze twee maatschappijen had de spoorweg langs de Noordkust, van Oost naar West, op dat punt gebroken. Langs de Zuidelijke route van Java liep reeds sinds lang een ononderbroken treinbaan. Toen dus het hiaat bij Semarang was opgeheven, was de „ijzeren gordel rond Java“ gesloten.

Omstreeks diezelfde tijd deed het gerucht de ronde, dat in 't Kediri'sche (bakermat van de Djojobojo-legende) de bevolking enkele kenanga-boompjes had omgehakt en dat daarbij zwarte ziekteplekken in de witte merg was aangetroffen.

Dit was een toevallige samenloop van enkele omstandigheden, doch toen niet lang daarna de oorlog tegen Japan losbrak, was weer voedsel gegeven aan het stellige geloof der Indonesiërs in de Djojobojo-legenden.

Het gevolg was dat iedereen weer naarstig in de legende ging speuren naar aanwijzingen, hoe lang deze oorlog duren zou. Algemeen werd toen bekend, dat deze de duur „van een djagoeng-(mais)oogst“ zou hebben en ijverig beplante de tani zijn velden met djagoeng, in de verwachting dat zodra de kolven oogstrijp waren, de ellende geleden zou zijn. Deze verwachting is op een bittere nachtmerrie uitgelopen. Maar nauwelijks was de oorlog voor Japan verloren, of er was weer een verklaring gevonden voor deze gang van zaken. De duur van de djagoeng-rijpwording ligt nl. tussen de drie en acht maanden, doch wordt in het algemeen aangenomen als drie en een halve maand. Geen wonder dat iedereen verwachtte, dat de strijd om Indië slechts drie en een halve maand zou duren, waarna dan de dienaren van de gele koning weer verdwijnen zouden. Nu was het dan zo, dat men die tijdrekening van drie en een half niet in maanden, doch in jaren moest omzetten en ziedaar . . . hād de oorlog niet precies drie en een half jaar geduurd?

En toen deze verklaring bekend werd, was een ieder weer gerustgesteld omtrent de betrouwbaarheid van Djojobojo's voorspellingen.

Gedurende de diep-duistere nacht van de Japanse overheersing was en bleef de Djojobojo een lichtbaken voor de Indonesiër, niet slechts voor

de eenvoudige desa-man doch wellicht in sterkere mate voor de intellectueel. Daarom ook bleef, op grond van de voorspelling dat de gele dwergen tenslotte verslagen zouden worden, het absolute vertrouwen bestaan, dat de verschrikkelijke toestand niet eeuwigdurend zou zijn.

Gedurende de bezetting van Indonesië hebben de Japanse autoriteiten ook naarstig gezocht naar de oorspronkelijke tekst van de legende. Deze is niet gevonden, doch de Niponse propaganda maakte een royaal gebruik van de verschillende voorspellingen uit de Djojobojo, waarbij natuurlijk de diverse richtlijnen geheel te hunnen voordele werden verdraaid en verklaard.

Vanzelfsprekend heeft de Djojobojo ook in de revolutiejaren een hoogst belangrijke rol gespeeld. Het is nl. algemeen bekend, dat volgens de voorspellingen na het verdwijnen der dienaren van de gele vorst het bewind over Java zou worden overgedragen aan de zonen van Modjopahit in een tijd van vijf dagen (sapasaran) en dat zij zullen regeren voor de duur van vijf en dertig dagen (saselapanan). Daarna zullen er onlusten ontstaan en er zal zoveel bloed vloeien, dat de wateren van de Progo rood zullen zijn gekleurd.

De magische invloed die van deze voorspellingen uitgaan, is duchtig uitgebuit door de republikeinse leiders, militaire commandanten en godsdienstvoorgangers. Bijna iedereen gokte op de Djojobojo in het bepalen van zijn houding. De moeilijkheid daarbij was echter, zich niet met de tijdsbepalingen in de voorspellingen te misrekenen.

Het is bekend, dat de communistische opstand van Muso bij Madioen geruime tijd beschouwd is als die

broederkrijg, die eindigen zou met het roodkleuren der wateren. Inderdaad zijn de gevechten tussen de republikeinse en communistische troepen verschrikkelijk geweest, doch ook hier is een misrekening met de tijd de oorzaak van de foutieve verklaring. De werkelijke strijd zal in Indonesië nog gestreden moeten worden.

Het grote gevaar van dit absolute geloof van de Indonesiër in Djojobojo's voorspellingen is, dat hij zich overgeeft aan het lot. Dit bepaalt zijn levenshouding tot een constante berusting in de onherroepelijkheid van de voorbeschikking en hij wordt daarom een weerloze prooi voor uitbuiters, die met toespelingen op de profetieën en het air van deskundigheid omtrent de verklaringen hem in elke hoek krijgen, waarin zij hem wensen. Alleen daarom reeds, om deze even dwaze als gevaarlijke overgave aan zijn goede geloof, zou het voor de Indonesiër wenselijk zijn, dat de verwachtingen rond de Djojobojo worden teweeggebracht tot normaler proporties en daardóór de bijna noodlottige verwarringen hun grond verliezen.

Wij komen in ons volgend nummer op deze Djojobojo-voorspellingen terug, want zij zijn belangrijk genoeg om onder de aandacht te worden gebracht. Laat een ieder er zich echter voor hoeden, al te grote waarde te hechten aan deze legende en haar voorspellingen; hier kan slechts een verkeerd en gevaarlijk sentiment uit groeien en daar heeft men in Indonesië, óók tengevolge van Djojobojo's voorspellingen, waarlijk reeds genoeg last van.

Kijk daar 's: een stel verkenneren in het voorterrein, de ogen en zintuigen van het peloton dat achter hen volgt bij de belabbering van de taak.

Het actiegebied, dat nu voor ons ligt, is wellicht zwaarder en moeilijker dan oud-peloppoorland: het is het geestloze vacuum van onverschilligheid van ons volk. Dat moet gewonnen worden. En daar zijn „verkenneren” voor nodig om voorop te gaan.

De vier volgende pagina's, die je zó uit dit nummer kunt lichten, moet je als de verkenneren van jouw actie beschouwen. Daar staat alles in, wat de buitenstaander dient te weten over ons, over jouw Legioen. Gebruik ze dus en stuur ze als verkenner in het terrein van je vrienden en kennissen.

Over de sloot

De aspirant-electriciens en -instrumentmakers, die de studieboeken Vaktekenen, deel 1 en 2 van P. C. Setteur kunnen gebruiken, kunnen dit laten weten aan oud-A.A.T.'er E. F. STEL, Einddorpstr. 13, Voorburg (ZH).

En de legionnaire, die een cursus volgt in of graag de beginselen leert van de Eerste Hulp bij Ongelukken, en die daarvoor gebruiken kan het Oranje-Kruisboekje (102 afbeeldingen en 5 kleurenplaten), — schrijve naar sobat J. G. DE BRUYN te Naarden, Thierensweg 18.

R. KORTHALS te Amsterdam, Admiralengracht 309, zou verdraaid graag foto's over Indië in zijn bezit willen hebben, in het bijzonder uit de omgeving Semarang-Salatiga en Cheribon. Ook negatieven (ter leen) zijn hartelijk welkom. Wie hem helpen kan, alsjeblieft doe het; elk onzer weet hoe goed het voor 't ouwejongenshart is, af en toe nog 's te kunnen kijken naar de vertrouwde beelden, waar „de beste jaren van 't leven” in besloten liggen.

Legionnaire JAC. DE JONG te Scheveningen, Renbaanstraat 117, zoekt een postzegel-catalogus van Europa of de gehele wereld in Duitse of Engelse uitgave (1949-'50 of 1951). Kan iemand hem daaraan helpen? Kosten worden graag vergoed.

En wie, o wie kan sobat R. VARKEVISSER, oud-Blijvertje (3-1-15 R.I.), Varkevisserstraat 271 te Katwijk aan Zee helpen aan een (satoe sadjah) gedenkboek „Djocjarta” van 1-15? Alsjeblieft, alsjeblieft!

Noteren we even ?

Het Algemeen Secretariaat (Schelpenkade 31, Leiden) is sinds kort telefonisch bereikbaar: K 1710—30163.

Ter navolging

wordt de brief van 's penningmeesters (persoonlijk onbekende) boezemvriend P. G. J. uit Amersfoort hieronder gepubliceerd:

„Beste kerels, met schrik ontdekte ik dezer dagen dat ik nog altijd geen lidmaatschapscenten voor het Legioenabonnement Oud-Wapenbroeders (wát een blad zeg, kan 't geen dagblad worden?) gestort heb. Hierbij een tientje voor twee kwartalen, de rest is voor een knaap die het onmogelijk kan opbrengen en anders geef je maar een abonnement aan een Ambonees kamp. Dat ik al die tijd niet betaald heb ligt 'm niet aan onwil of omdat ik 't niet missen kan, maar alleen vanwege de nonchalance, de onbedachtzaamheid, weet je wel? De sleur van alledag-hetzelfde keelt me gewoon en doet me zelfs de normaalste dingen vergeten. Ik hoop niet dat dat 't geval ook is met vele anderen, want anders zitten jullie wel in de boot wat die centen betreft.”

Sobat P. G. J. heeft hier wel precies de roos geraakt: we vergeten zo gemakkelijk iets stom-simpels te doen, alleen maar omdat we dermate in het gareel van de dag-discipline sjouwen dat zelfs simpele dingen in het loepahboek verzeild raken. En onze penningmeester zit maar met de gebakken peren wat beroerd voor hem is en vooral voor zijn (aardige) vrouw, die niet erg goed tegen een berenhumeur is opgewassen. En dat komt er van, als die penningmeester, die 't toch waaratje al druk genoeg heeft, zijn kostbare tijd moet verdoen aan kwitanties en zo.

Op 20 Mei a.s., des avonds te 20.00 uur, houdt de Afd. Arnhem in de grote zaal van „Musis Sacrum” een NIEUW-GUINEA-voorlichtingsavond. Spreker: Ir. Schijfsma.

Legionnaires, neem vooral je vrienden en kennissen mee, wek ze op om zich te oriënteren omtrent dit zo belangrijke onderwerp!

Veteranen-Legioen Nederland

WAAROM EN HOE IS HET VETERANEN-LEGIOEN NEDERLAND ONTSTAAN?

De geschiedenis van het Nederland na-de-tweede-wereld-oorlog is een droevige. Zij is het verhaal van de krachtige man, die een ernstige ziektecrisis moest doormaken en die crisis niet te boven dreigt te kunnen komen door een onjuiste behandeling, ondanks de morele, geestelijke en lichamelijke krachten waarover hij beschikte en stelling nog beschikken kan.

Toen de lichamelijke kracht gesloopt was door de ziekte en de uiterlijke tekenen daarvan duidelijk te zien waren, is getracht door vele en verschillende injecties de werkelijkheid te verbloemen en het geheel een beter (zij het dan onnatuurlijker) aanzien te verschaffen. Helaas gebeurde na enige tijd het onvermijdelijke: de injecties gingen de geesteskracht aantasten. En nu is het zo, dat een ogenschijnlijk gezond lichaam een sterk verzwakte geest bergt, welke geen weerstand meer kan en wil bieden aan de verdovende behandeling. Een tweede uitbreken van de nu zo bedriegelijk sluimerende ziekte kan de totale ondergang betekenen.

De crisis kwam voor Nederland in de vorm van een algehele verarming en ontredde, door de „laatste” oorlog teweeggebracht, en bereikte het hoogtepunt in het falende Indonesië-beleid. De schijnwelvaart werd verkregen met buitenlandse hulp, zonder dat daarbij acht werd geslagen op de morele en geestelijke kracht die ons volk zelf nog bezat.

Nu is het zo ver gekomen, dat we het werkelijke en volledig herstel blijkbaar niet meer tot doel hebben, doch genoegen nemen met de tijdelijke handhaving van een prettig, zorgeloos bestaan in de geest van „na ons de zondvloed”. Het vreemde verschijnsel doet zich daarbij voor, dat velen van ons volk zich de kwalijke gang van zaken wel bewust zijn doch door vele teleurstellingen en tegenslagen niet meer de geestelijke kracht en moed kunnen opbrengen om de onverantwoordelijke behandeling van dit zieke lichaam een krachtig „halt!” toe te roepen.

Totdat enige Indië-veteranen besloten te polsen, hoe hun oud-wapenbroeders dachten over de bijna onhoudbare toestand. Het antwoord liet niet op zich wachten, de veteranen sloten zich aan een in de vaste overtuiging: „Zo kan het niet langer! Het Nederlandse zelfrespect en daardoor het respect van anderen voor ons, moeten herwonnen worden. Het is een zaak van er op of er onder!”

Zo werd de kern van het Legioen gevormd, dat als eerste en alles-overheersende doel heeft, de nationale af-

braak te stoppen en onmiddellijk de mouwen op te stropen voor het herstel van ons zieke vaderland.

WAT IS HET VETERANEN-LEGIOEN NEDERLAND?

Het Veteranen-Legioen Nederland is dus de vereniging van Nederlandse oud-strijders met als kern de veteranen uit Indonesië. Deze laatsten hebben geenszins de pretentie de „betere” Nederlanders te zijn, doch de oprichters van het Legioen richtten hun oproep in het bijzonder tot hen om er zeker van te zijn, dat hun woorden door de voormalige wapenbroeders zouden worden gehoord en begrepen. Immers, niet vóórdat het Legioen een feit was geworden, konden anderen gevraagd worden mee te helpen. Dat dus de kern van Indonesië-veteranen het Legioen de meeste kansen op succes bood, was een toevallige omstandigheid, hoewel daarom niet minder belangrijk. Het is echter vanzelfsprekend, dat alle oud-strijders, de legale en illegale, en voorts alle andere Nederlanders die het wel menen met ons land en die bewust de verantwoordelijkheid wensen te dragen voor de toekomst van ons land en kinderen, — welkom en nodig zijn in ons Legioen.

WAT IS HET DOEL VAN HET VETERANEN-LEGIOEN NEDERLAND?

Het hoogste doel van het Veteranen-Legioen Nederland is, door terugwinning van het Nederlandse nationale zelfbewustzijn en zelfrespect, een einde te maken aan de door partij-belangen gedreven daden van onze politici. Daden, die krenkend waren en zijn voor miljoenen waarvoor Nederland zedelijk verantwoordelijk was en nog is en die bovendien tegenover het buitenland één gebedel om gunsten inhielden en ons zelfrespect te grabbel gooiden, welke onverkwikkelijke hutsput tenslotte de andere naties wel een indruk moest geven van een nooit eerder vertoonde Nederlandse slapheid en karakterloosheid. De politieke partijen van het ogenblik maken alle (de ene wat minder dan de andere) het nationale belang ondergeschikt aan het partijbelang. Zij beloven gouden bergen vóór de verkiezingen, doch zodra de vertegenwoordigers op het Binnenhof hun plaatsen hebben ingenomen, is het of zij, kennelijk met het grootste gemak, vergeten dat zij daar zitten voor het land en dus voor hun kiezers; zij zien door de partijbomen het nationale bos niet meer.

Hieraan nu een einde te maken zou een behoorlijke stap in de goede richting zijn en dat wil het Veteranen-Legioen dan ook proberen te doen. Er is immers een

weg om dat te bereiken; er zijn altijd bepaalde dingen, waar allen het over eens moeten en kunnen zijn en die, wanneer ons volk elkaar bij die punten kon ontmoeten, in een gezamenlijke krachtsinspanning kunnen worden bereikt of verhinderd.

Wat baat het immers, Nederlander, wanneer gij verzekerd bent „van de wieg tot het graf”, als ge daarbij moet leven in een land waar Uw persoonlijke vrijheden beknot worden door bureaucratie en te diep ingrijpende overheidsbemoeienis; indien gij tot een natie behoort die eerst door alle andere volken werd vertrouwd en gerespecteerd, doch thans beklagd of geminacht, een natie, waarvoor de „groten” meewarig hun schouders ophalen? Wat baat het indien ge Uw kinderen door bij- en toeslagen mogelijk een goede start kunt geven wanneer ge weet, dat die start voert naar het verachtelijke leven van een lijfeigene in een vazalgebied?

Wij moeten dit proberen te voorkomen; wij moeten proberen, over de historisch gegroeide doch gevaarlijke „schotjes” heen elkaar de hand te reiken op de punten waar we het allemaal over eens zijn. Wij moeten proberen, ongeacht maatschappelijke klasse of stand, godsdienstige of politieke overtuiging, vóór alles weer NEDERLANDER te zijn en te blijven, zodat we veréend naar het woord onzer vaders, dat „eendracht macht maakt”, kunnen streven en werken voor een beter, gezonder en menswaardiger vaderland.

IS HET LEGIOEN DEMOCRATISCH?

Zoals uit het bovenstaande heeft mogen blijken, staat het Legioen open voor alle Nederlanders die zich vrijwillig willen verenigen om in alle gevallen, waar dit nodig mocht zijn, hun persoonlijke belangen opzij te zetten voor de Nederlandse zaak. De leden beslissen zelf, wie in hun hoofd- en afdelingsbesturen zitting nemen, een ieder is vrij ten allen tijde zijn mening in woord en geschrift te uiten, terwijl allen gelijke rechten en plichten hebben. Vrijheid in de goede zin van het woord dus en geen verkapte kluistering aan partij-doctrines.

In zijn optreden naar buiten zal het Legioen steeds de vrije meningsuiting en het respect voor de mening van anderen voorstaan. Het zal echter zijn verdraagzaamheid niet kunnen doorvoeren tegenover degenen die, gedekt met mooie leuzen, de democratische beginselen verkrachten en de menselijke vrijheden en waardigheden bedreigen. Het Legioen is inderdaad democratisch, doch zijn verdraagzaamheid zal door niets en niemand kunnen worden uitgebuit.

IS HET LEGIOEN ORANJEGEZIND?

Het Veteranen-Legioen Nederland ziet in Hare Majesteit de Koningin en Haar Huis, het Nederlandse volk bij de gratie Gods geschonken, het vrijheidssymbool dat ons allen bindt. Het Oranjehuis is de verpersoonlijking van al hetgeen ons door de eeuwen heen lief en dierbaar is geworden, het Licht dat de voorgeslachten heeft geleid door een historie van rampen en glorie waaruit zij krachtig en zelfbewust zijn getreden. Het Oranjehuis is voor het Legioen de bron van nationale bezieling. Het Legioen is en blijft het Oranjehuis getrouw.

HOE BEREIKT HET LEGIOEN ZIJN DOEL?

De taak die het Legioen zich heeft gesteld is van zulk een omvang, dat zij niet op één bepaalde manier kan worden vervuld, doch dat vele wegen naar het doel voeren. Enerzijds is dit een moeilijke opgave, anderzijds kan

de oplossing over de gehele linie bevrediging verschaffen, daar allen kunnen medewerken.

Vóór verder over de weg, die het Legioen zal gaan bewandelen, uit te weiden dient er met klem op te worden gewezen, dat het Veteranen-Legioen nimmer een politieke partij zal gaan vormen. Het is ondenkbaar dat een veldtocht tegen de politieke schotjes en heilige huisjes met nóg een schotje en een huisje kan worden gewonnen. Bovendien zouden dan degenen, die reeds een politieke overtuiging zijn toegedaan, worden afgeschrikt voor het appél in te treden, zij zouden immers slechts van de ene partij in de andere stappen. Wel zal het Legioen zich met de politiek gaan bemoeien en onmiddellijk zijn mening uiten betreffende toestanden en maatregelen, die, objectief gezien, door alle Nederlanders kunnen worden afgekeurd, of zij nu K.V.P.-er of A.R.-man, liberaal of gereformeerd zijn.

Het Legioen heeft een dienende taak. Het is opgeroepen om in gezamenlijke krachtsinspanning van alle Nederlanders, die in deze tijden van grote nood elkaar willen en kunnen vinden in hun dienstbaarheid voor volk en land, de bestaande impasse te doorbreken en zich door alle moeilijkheden heen een weg te banen naar een betere, waardige toekomst. Daarom zal het Legioen te vinden zijn, overal waar Oranjehuis of volk het roept. Het Legioen zal ook zijn diensten aanbieden en uitvoeren overal en ten allen tijde, wanneer het meent zijn dienende taak te moeten uitvoeren.

De leden van het Legioen hebben de verplichting in het dagelijks leven en elk in de eigen omgeving, hetzij in huis, op straat, in de trein of de tram, op het werk of waar en wanneer dan ook, het voorbeeld te geven van verdraagzaamheid, dienstbaarheid, blijmoedigheid, een hoog moreel en een gezonde geest. Zij zijn dus de levende ambassadeurs van het Nederland, waarvoor het Legioen ijvert. De legionnaires zullen zodoende proberen de geest, die hen bindt, uit te dragen in de eigen omgeving, de eigen kerkelijke of politieke gemeenschap om daarmee een — zij het misschien langzame maar toch niet minder zekere — verandering in ons volk te brengen. Dit acht het Legioen vooral op geestelijk en moreel gebied van het hoogste belang, omdat het in de onverschilligheid en het materialisme wel de grootste gevaren onderkent, die ons volk geestelijk weerloos maken tegen de actieve bedreiging van bepaalde ideologieën. Het Nederlandse volk zal wakker moeten worden en wakker moeten blijven, omdat een strijdvaardige geest het meest noodzakelijke wapen van een volk is.

De oud-wapenbroeders die in het buitenland vertoeven en uiteraard minder invloed op onze binnenlandse aangelegenheden kunnen doen gelden, hebben de bijzondere taak onze naam in den vreemde op een hoger plan te brengen en hoog te houden. De tijd is aangebroken dat de sprookjes van klompen, tulpen en molenwieken plaats moeten maken voor de werkelijkheid. Wij geven er de voorkeur aan dat vreemdelingen ernstig blijven wanneer het woord „Holland” wordt uitgesproken in hun gezelschap, in plaats van ons een honingzoete glimlach te tonen.

Kortom: alles wat de naam en belangen van ons volk en land schaadt of kan schaden, zal door het Veteranen-Legioen Nederland met gezonde, opbouwende critiek worden aangegrepen en worden bestreden; daarbij heeft het Legioen een dienende taak en staat geheel ter beschikking van Oranjehuis, het volk en Nederland.

Ook zonder geweld zal actie reactie teweegbrengen.

Nederland : Let op uw Saeck !

Maar jij, Sobat, jij wèl

WANNEER JE, ZOALS WIJ, patiënten, de gehele dag op bed moet liggen, dan komt er een moment, dat je ophoudt met het tellen van de banen van het behang of de vliegspatjes tegen het plafond van je kamer. En dat moment komt vlugger dan je dent. En wanneer dat ogenblik aanbreekt, dan krijg je zo'n knagend gevoel daar, op die plaats waar je hart zit. Je voelt je dan o zo onbelangrijk en je ziet in, hoe belangrijk je was, toen je nog kerngezond rondliep. Je voelt je dan een last voor je omgeving, profiterend van de sociale voordelen van onze maatschappij. Je voelt je een parasiet. Je bent dan dat radertje, dat wielje, dat de horlogemaker verwonderd in zijn handen houdt, want nu dit radertje er uit is, blijkt het klokje toch te lopen. Vanzelfsprekend kan dat radertje straks, als het schoongemaakt is, wel weer dienst doen in een ander klokje, maar je vraagt je toch af: „Wanneer is het schoon en in welk klokje past het?” En al die tijd ligt dat wielje daar in die lade, nutteloos, voorlopig zonder enige bestemming.

Wij, patiënten, wij hebben ons gevoeld zoals dat radertje zich voelen zou wanneer het een redelijk iets zou zijn geweest. In die één, twee of meer jaren dat wij ziek zijn, hebben we veel nagedacht. Hebben we ingezien, hoe belangrijk we vroeger waren en hoe weinig notitie we er toen van namen. En al weten wij, dat we straks als we in de maatschappij terugkeren, weer op de normale manier belangrijk zullen zijn, er is één ding dat nu belangrijk is: Jij, gezonde mens, jij wel, jij bent nu belangrijk! Als individu en als socius, als maat, als gemeenschapswezen.

De mens is afhankelijk van de maatschappij, maar ook het omgekeerde is waar. In principe misschien in veel sterkere zin nog. De maatschappij is ook afhankelijk van de mens. De mens van heden maakt ook de hedendaagse maatschappij.

En je weet, hoe corrupt en bureaucratisch onze moderne maatschappij is. Vol van egoïsme, kortzichtigheid, wanbegrip en struisvogelpolitiek. Maar weet je ook, dat er tallozen zijn, die het niet weten, niet willen weten? Omdat het wèl willen weten inhoudt: Het beter nakomen van morele- en sociale verplichtingen, voor iedereen en voor allen, voor de „hogen” en de nederigen, voor werkgevers en werknemers.

Ik weet, jij kent de mankementen van en in onze maatschappij, misschien nog beter dan ik. Ik heb er alleen behoefte aan ze weer eens in het middelpunt te plaatsen. Ik heb er behoefte aan erop te wijzen, hoe belangrijk je bent, en met jou alle andere gezonden en daaronder versta ik ieder mens, ieder individu, van onze maatschappij. Elk vezeltje en elk radertje.

Want, zie je, wanneer nu elk vezeltje minder corrupt was, minder bureaucratisch, minder kortzichtig, minder

laks en wanneer nu elk radertje meer begrip toonde, meer liefde, meer rechtvaardigheid en meer billijkheid, wat zou de maatschappij er dan anders uitzien. Dan werd er minder politiek gevoerd ten bate van één enkele partij. Dan ontstond er een betere financiële en economische verhouding. Dan waren de sociale toestanden beter. Dan heerste er meer welvaart en minder armoede. Vooral minder geestelijke armoede. Dan waren de gezinsverhoudingen beter.

Zie je, de al of niet geschiktheid van onze maatschappij ligt aan onszelf. We mogen dan kritisch zijn (en dat is ons goed recht; het zou niet goed zijn als we het niet waren) maar om uiteindelijk een door en door gezonde maatschappij te krijgen moeten we aan het begin beginnen. Je kunt niet eerst de eerste verdieping bouwen en dan pas 't fundament en een „gammel” huis stut je eerst en dan begin je van beneden af aan met de herstelwerkzaamheden.

Zo ook onze maatschappij. We mogen gerust stutjes zetten, maar uiteindelijk moeten we onszelf ook nakijken. Wij zijn het begin van de maatschappij. We mogen gerust 'n grote mond opzetten tegen elk soort van corruptie, maar dan moeten we zelf ook niet corrupt zijn. We mogen gerust die vermaledijde bureaucraten de laan uitschoppen, maar zijn we zelf ook zo, dan, alsjeblieft, ook wij eruit! We mogen gerust anderen verwijten dat ze geen sociale deugden bezitten, maar dan moeten wij die eigenschappen wel bezitten en ze toepassen ook!

Als we het zo doen, dan krijgt ons gekanker of onze kritiek ineens veel diepere zin en veel grotere waarde. Dan is tenminste 't verwijt weg van de pot en de ketel. En wanneer we allemaal ons instellen op het geluk van ons allemaal; als iedereen zich in dienst stelt van zijn evenmens, zonder grove egoïstische bijbedoelingen, dan wordt 't ideaal, dat 't Legioen zich gesteld heeft, werkelijkheid. Zie je, je kunt niet verwachten, dat je 'n verziekte maatschappij genezen kunt, zonder de zieke cellen, waaruit ze is opgebouwd (en die cellen zijn wij) te genezen. En iedere cel moet zichzelf genezen met behulp van iedere andere cel. Onze geest heeft door de oorlog een tik gekregen. Hier ligt een werkterrein voor ieder van ons. Je kunt niet zeggen, dat ik lig (ik lig inderdaad!) te zwammen. Ik verdedig hier geen bepaalde geloofsleer, we mogen gerust idealistisch zijn, maar we moeten ook realistisch blijven. We moeten oog hebben voor de werkelijkheid. Een open oog. Ik weet niet of je je bewust bent van je belangrijke taak. Ik weet wel dit: Wij, patiënten, zijn op 't ogenblik niet zo belangrijk. We kunnen ons wel klaarmaken voor de toekomst. Maar jij, jij, die een wielje, een cel in onze maatschappij bent, JIJ WEL, JIJ BENT NU BELANGRIJK!

C. Lechner, Roermond

Dit artikel is van 'n legionair die sinds jaren ziek is. Zulke gedachten komen tot jonge mensen die gedwongen worden uit het Grote Leven te treden en er als toeschouwer van een afstand naar te kijken. Diezelfde afzijdigheid is het deel geweest van tienduizenden onzer, die lange en harde jaren in een vreemd en ver land het persoonlijk belang offerden aan een zaak, die vèr boven de wereld uitgroeide, waarin zij zowel lichamelijk als geestelijk waren grootgebracht. Ook dit heeft in hen het grote heimwee opgeroepen naar een gezonde maatschappij. Zo is 't met allen die eens met levensgevaar een hoger ideaal nastreefden, of zij nu legaal of illegaal hun strijd streden. Wel . . . het Veteranen Legioen is de gecombineerde poging tot verwezenlijking van dat heimwee.

Ons Legioen heeft een eigen orgaan. Eigenlijk is het zo, dat het Legioen dóór het orgaan is ontstaan. Toen de initiatiefnemers namelijk naar een middel zochten, om in één run zoveel mogelijk Indië-veteranen te bereiken, kwamen ze op het idee om het blad van de strijdkrachten van „ginds”, in Nederland te laten verschijnen. Dat orgaan van „ginds” heette „WAPENBROEDERS” en was „van en door de strijdkrachten”, maar dan ook in de meest letterlijke betekenis: het werd volgeschreven door de mannen van alle rangen en sprak een ondubieuze taal. Daardoor won het orgaan bij de strijdkrachten een naam en faam, die zich het best liet uitdrukken in een brief van een korporaal: „Wij hebben de „Wapenbroeders” even hard nodig als munitie en harder dan brood.”

Om in stijl te blijven, plakten de initiatiefnemers van het Legioen vóór de bekende naam het woord „Oud” en lieten, absoluut níét origineel, verder het orgaan in dezelfde opmaak verschijnen. En omdat dat zo prettig lukte, is het blad zo gebleven.

Het is een uitgave „van Indië-veteranen”, doch bestemd voor het hele Legioen en voor ons gehele volk. Wat er in staat, komt uit de pen van de legionnaires-zelf. Het zijn geen artikelen van bekende auteurs en geen duurbetaalde bijdragen. Het zijn simpelweg de geformuleerde gedachten, dromen, wensen en strijdbaarheid van de doorsnee-Nederlander, die graag de uitweg wil vinden uit het geestelijke en morele doolhof van het na-oorlogse Nederland (DE desillusie van zijn leven), het zijn onbetaalde bijdragen en daarom zo onbetaalbaar.

„Oud-Wapenbroeders” is de stem van het Legioen, agressief tegen de verdere afbraak, waarschuwend tegen het gevaar, pleitend voor een beter en karaktervoller vaderland, roepend om de beste waarden en krachten, die in ons volk schuilen.

Onze DOELSTELLING

„Versterking van het nationaal bewustzijn;
herstel van het aanzien van Nederland in binnen- en buitenland;
het propageren en versterken van onze beste nationale tradities;
het onderhouden van de onderlinge band der veteranen en het verlenen van bijstand aan de veteranen en hun nabestaanden;
het aanknopen en onderhouden van banden met andere gelijkgerichte groepen.”

De Stichting tracht haar doel te bereiken door het verenigen in een organisatie van allen, die in Nederland of overzee in enig militair verband hebben gediend en voorts van allen, die instemmen met de doelstelling van de Stichting, waartoe zij een Vereniging in het leven zal roepen, welke hetzelfde doel heeft als in artikel 2 is omschreven en tot tijd en wijle die vereniging zal zijn opgericht, al datgene te verrichten wat strekken kan tot voorbereiding en verwezenlijking van gemeld doel etc.

Een ieder, die het wél meent met ons land en volk en die derhalve bereid is nogmaals de geestelijke kruistocht te beginnen tegen de morele en materiële afbraak, is van harte welkom en nodig in het Veteranen-Legioen Nederland.

Het lidmaatschap is gesteld op ten minste f 2,50 per drie maanden, waarvoor o.m. het orgaan „Oud-Wapenbroeders” wordt ontvangen. Maar omdat het Legioen is gebaseerd op de geest en het moreel van zijn leden en wij die waarden het hárdst nodig hebben om Nederland uit de impasse te helpen, — kunnen diegenen, die krachtens hun overtuiging zich bij ons zouden willen aansluiten maar het lidmaatschapsgeld niet bij elkaar kunnen brengen, zich even in verbinding stellen met onze penningmeester. Een oplossing wordt er áltijd gevonden en is reeds voor velen gefikt.

Alle correspondentie voor ons secretariaat en onze penningmeester, moet gericht worden aan: **Schelpenkade 31, Leiden.**

Alle correspondentie voor de redactie van „Oud-Wapenbroeders” bestemd, aan: **Copernicusstraat 57bv., Amsterdam.**

Het gironummer van het Legioen is: **Nr. 581684 t.n.v. Penningmeester Veteranen-Legioen Nederland, Leiden.**

Tenslotte :

De grote impasse

ONZE LEZERS herinneren zich uit onze drie voorgaande nummers, dat er iets aan de gang is, via meneer Evert Vermeer, tussen Minister In 't Veld (Wederopbouw) en mr T. Q. Dekker en de redactie van dit orgaan. Het geheel begon met een artikel van mr Dekker, die aan de hand van cijfers en berekeningen de voorlichting van de minister omtrent de woningbouw hekelde. Eén onzer legionnaires stuurde dit artikel naar de heer Vermeer, die behalve lid Tweede Kamer ook een bekend radio-commentator van de V.A.R.A. is (rubriek „Op de korrel, dingen van de dag door een rode bril bezien”), met verzoek voor de microfoon eens te vertellen, wie er nou gelijk had: mr Dekker of minister In 't Veld. Meneer Vermeer stuurde het artikel door naar de minister en die schreef een kraak-soerter terug, die, met eigen commentaar, inderdaad door de luidsprekers in de huiskamers belandde. Dit geheel is, op verzoek van meneer Vermeer sendiri, in ons vorig nummer gepubliceerd met aanvullend commentaar van mr Dekker.

Er was echter iets meer, waarop wij nog terug zouden komen; minister In 't Veld reageerde nl. ook op een naschrift van onze redactie en wel als volgt:

„Dan het onderschrift van de redactie, waarbij een vergelijking met Duitsland wordt gemaakt. De redactie beweert, dat daar de huizenblokken letterlijk de grond worden uitgestampt. De redactie is stellig niet in Duitsland geweest, ik wel. En ik daag de redactie uit om één plaats in Duitsland te noemen (Hamburg inbegrepen), waar nieuwbouw wordt gepleegd op een schaal als in Moerwijk (Den Haag), Bosch en Lemmer (Amsterdam) en Overschie (Rotterdam). Een complex van 300 woningen vindt men daar al veel en de Duitse ministers, die ik hier op bezoek had, kijken hun ogen uit (Ook wij keken onze ogen uit op Uw berekeningen en beloften, Excellentie, 't IS me ook nog al niet wat! Red. O.W.).

W.-Duitsland schermte met 350.000 woningen in 1951, toen wij er maar 58.600 klaar kregen. Maar:

- 1e. West-Duitsland heeft vijfmaal zoveel inwoners als wij;
- 2e. West-Duitsland begint in de nieuwbouw ook de gevallen van zwaar herstellen, dat zijn er nog al wat;
- 3e. In West-Duitsland bouwt men over het geheel kleiner dan bij

ons. In Hamburg zag ik zgn. Schlicht-Wohnungen, te vergelijken met onze duplex-woningen, maar bepaald slechter. Die telt men dan voor twee, wij tellen duplexwoningen maar voor één.”

Nu is het zo, dat wij in het gewraakte na-schrift het hadden over: „Zo lazen wij nauwelijks twee weken geleden, dat in West-Duitsland etc.”. Precies zo kunnen wij nu weer schrijven: „Excellentie, twee weken geleden lazen wij in de Nederlandse dagbladen het bericht, dat in de stad Bonn (West-Duitsland) in 1951 400.000 huizen waren gebouwd. Ons dunkt, dat dit aantal voor die ene stad-alleen al een stuk verschilt met Uw opgave van 350.000 voor geheel West-Duitsland. Maar goed, we willen niet kinderachtig zijn en over dergelijke kleinigheden heenstappen . . .

In verband met het feit, dat wij de summie gegevens over West-Duitsland, zoals wij die ook aanhaalden in het naschrift, ontleend hadden aan een publicatie in Nederland's grootste weekblad, hebben wij het commentaar van de minister onder het oog van de schrijver-expert gebracht. De man keek ons sympathiek aan met wijs-gevoorden ogen en dwalde ons een artikel (Elsevier's van 1 Maart jl.) onder de neus, waarin naar aanleiding van de affaire-Polynorm (20 miljoen belastingguldens weggedonderd in de bodemloze put van een mislukt bouwproject-met-regeringssteun) de houding onzer volksvertegenwoordigers werd becommentarieerd. Er stond letterlijk dit te lezen:

„De reacties op ons artikel over de twintig miljoen gulden, geworpen in de bodemloze put van Polynorm, waren veelvuldig. Maar er deed zich een eigenaardig verschijnsel bij voor: het volk zelf reageerde sterk, maar het schijnt alsof onze volksvertegenwoordigers in een diepe slaap verzonken zijn. Want denkt u slechts een ogenblik in dat, ten tijde dat mannen als Kuyper, Troelstra, Schaper, Borgesius of Schaepman lid der Staten-Generaal waren, zulk een zaak aan de orde kwam. Zou er dan ook die dodelijke stilte geweest zijn? Ik twijfel er niet aan of Schaepman's machtige vuist zou, evenals dit gebeurde bij het Zuiderzee-vraagstuk, zijn lessenaar in elkaar geslagen hebben. Naar de oorzaak dezer verslapping gevraagd, luidde het antwoord van enige Kamerleden: „Nee, we zijn niet in slaap maar wel murw gemaakt door al deze dingen waar-

mee we te doen krijgen. Wie onzer reageert nog op een rede van de minister van Wederopbouw? Het is slechts komisch om de zelfingenomenheid van deze minister te zien. Hij slaat zichzelf gedurig zo op de borst, dat een dokter gezegd moet hebben: „Laat die man toch voorzichtig zijn, want daar krijgt hij nog asthma van.”

Pijnlijk is het tegenwoordig om de manier te horen waarop Kamerleden over hun ministers spreken. Het is niet meer het met achtung spreken over een hoge ambtsdrager, maar veeleer een kleinerend spreken over Piet en Joris. Zo wordt alles miezig, klein en stijlloos.”

Toen wij weer opzagen van het artikel, keken wij weer in die ogen vol sympathie zoals de wijze oudere die kan hebben voor de goedbedoelde bokkesprong van het jonge, onervaren dier. „Jullie leren 't nog wel 's”, zei hij, „dat een polemiek alleen maar waarde heeft, wanneer er geen partijpolitieke bedoelingen achter steken. Jullie bewijsvoeringen worden gewoon bedolven onder nog meer woorden, nog meer cijfers, en dat gaat zo gewoon door totdat de betrokken minister opeens van het podium is verdwenen en ergens anders opduikt op een burgemeestersstoel en zijn opvolger met de brokken en stapels papier blijft zitten. Het is nutteloos om er je goede wil op af te stompen, je wordt er even gaar en murw van als de volksvertegenwoordigers.”

Wij zijn toen maar opgestapt.

En omdat dit geheel eigenlijk zo onbevredigend en zo negatief is, nemen we maar als slot deze constructieve verzuchting uit hetzelfde artikel over:

„Sterke mannen met sterke koppen leiden een volk op een wijze waarop ook dit volk sterk wordt. Zij leren het op zichzelf te staan en niet om voor alles te steunen op de staat. Slappe mannen weerspiegelen ook hun eigen wezen in de manier waarop zij het volk leiden, want zij leren het om te steunen op krachten die buiten haar zelf gevonden worden. Had deze minister van Wederopbouw woningen laten bouwen door particulieren, met de voorwaarde eraan verbonden dat ze de eerste tijd vrij waren van alle lasten, dan had geens wat gezien. Dan had dit particulier initiatief zich ontplooid op een wijze die u met bewondering vervuld zou hebben.”

* * *

En daarom: Soedah dus maar . . .

DE PERS,

Koningin of Slet

Als Jantje Jansen en Pietje Pietersen van school komen dan zijn ze op het punt waarop hun voorouders van een paar eeuwen terug zouden zeggen: „ze zijn volleerd”. Nu zeggen we dat niet meer, liever zeggen we dat je nooit te oud bent om te leren, al zijn er ook hele volksstammen, die op geen enkele leeftijd iets leren, zelfs al promoveren ze aan een universiteit. Want ècht iets leren waar je in het leven iets aan hebt, of je klaarmaken voor een examen of een proefschrift, zijn twee totaal verschillende dingen.

In ieder geval komt zo de normale mens (abnormalen trouwens ook) van school en moet het leven in. Neem aan dat hij ze allemaal bij elkaar heeft en geschoold is, dan nóg gaat ook voor hem het leven zo snel dat het moeite kost om bij te blijven.

En het middel om bij te blijven is voor vrijwel iedereen de pers. Ze gelijke ook, maar dat blijken toch maar lapmiddelen.

De PERS moet de mensen dus op de hoogte houden en vervult dus één van de belangrijkste functies in de maatschappij. Het zou waanzin zijn dit te ontkennen. Ik doe het dan ook niet, al mag ik af en toe een beetje waanzin wel, en ook algemeen ontkent men het niet en wordt de pers zelfs „De Koningin der Aarde” genoemd. Accoord met die uitdrukking, indien de pers zijn taak koninklijk opvat; doet zij dat niet, dan past eerder de benaming „smerige slet”, althans iets in dat soort.

Laat ons nu eens gaan kijken wat de taak van de pers is. Het is: voorlichten, vertellen wat er gebeurt, hoe het gebeurt, waarom het gebeurt en wat er zo te verwachten valt.

Nemen we alleen het vertellen van wat er gebeurt en hoe het gebeurt, dan is dat de nieuwsdienst. Die heeft maar één taak: nieuws brengen en daarbij niet liegen.

Maar met een nieuws brengen is de krant er niet, daar hebben de lezers niet genoeg aan. Want alles wat gebeurt, heeft zo zijn „waarom”. Een aanslag op de een of ander ge-

beurt, omdat iemand iets tegen hem heeft; de lezer is niet tevreden met het bericht dat er op een dictator of een minister is geschoten, hij wil dan ook wel weten waarom of men dat een vent vond om op te schieten. De redenen daarvoor zijn dan vaak van jaren terug op te sporen; ze vormen vaak een lange rij van feiten en eindigen in een schot, een bom, een dolk. Dat kan niet iedere lezer zelf weer nagaan, hij heeft zijn oude kranten niet meer en hij heeft geen tijd en geen lust om 't hele geval zelf uit te kienen. Dat doet dan de journalist voor hem en hij verklaart het waarom.

En niet alleen een aanslag is belangrijk, ieder feit is het. Alles hangt met elkaar samen. En de ene journalist verklaart de dingen zo, de andere zus, al naar hij het ziet. En hij spreekt de verwachting uit dat er dit of dat op zal volgen; hij gaat nog veel verder en betoogt wat of er behoort te gebeuren, hij geeft er zijn oordeel over, geeft aan wat er volgens hem voor lessen uit moeten worden getrokken.

Vele mensen zijn te lui om er zelf goed over na te denken en nemen het maar graag zo aan. Daardoor heeft de pers een zeer grote invloed. Voor heel veel mensen maakt het voor hun oordeel over een bepaalde kwestie (ook al is daar later nog in den treure over geschreven) ontzettend veel uit, wat in het eerste krantenbericht, dat zij lezen, daarover geschreven stond. Want toen hebben

zij zich een opvatting erover laten aanmeten.

De mensen van de pers moeten zich hier altijd van bewust zijn; hun beschouwingen zijn van ontstellend belang voor het oordeel van de massa, een goed journalist heeft een invloed op zijn lezers als een onderwijzer op de kinderen, een professor op de studenten. En in deze zin betekent het woord „goed” niet dat de man goed en behoorlijk is, maar dat hij als journalist, als volksvoorlichter zijn mening weet over te dragen op zijn lezers.

Zoals dus de leraar zijn leerlingen onderwijst, weet de journalist dat hij zijn lezers onderwijst. Iemand die les gaat geven moet van tevoren weten wat hij van zijn leerlingen wil maken; de journalist moet weten in welke richting hij zijn lezers verder wil gaan opvoeden. Hij moet voor zichzelf overtuigd zijn dat het juist is wat hij schrijft en dat hij de mensen in de goede richting leiding geeft. Er moet een overtuiging en dus een richting zijn; de hoofdredacteur moet die ook hebben, dus het hele blad. Wil men alleen schrijven om er wat mee te verdienen en is men daarvoor bereid te trachten alle richtingen te gerieven, dan wordt het karakterloos gebazel.

Hieruit volgt dat men zeer zeker een blad geen slechte journalistiek mag verwijten omdat men het er niet mee eens is. Heel beslist niet. Maar dit verwijt mag en moet men doen, als de journalist feiten gaat verdraaien om zijn mening te verkondigen.

We zullen daar eens enkele voorbeelden van geven:

Het geval Westerling; velen staan overtuigd aan zijn zijde, een journalist die zo voelt, schrijft dus vóór hem. Anderen mogen daarentegen van mening zijn dat zijn optreden, speciaal in Zuid-Celebes en te Bandoeng, onjuist was en een journalist, die ook die mening heeft, schrijft dus tegen hem. Beiden hebben het recht, hun mening te uiten en het zal hun door niemand kwalijk worden genomen, zolang ze geen leugens gaan verkondigen, om hun opinies over Westerling aan de lezers-massa op te dringen. En als je 't zo beschouwt, kun je gerust de journalistiek van

bijv. het weekblad „De Vlam” als de allerminste soort noemen, omdat daarin o.m. de aperte leugen vermeld staat als zou Westerling „brood-dronken” in een jeep door Bandoeng en voor zijn eigen vermaak over de lichamen van gesneuvelden „terroristen” zijn gereden.” Westerling was ten tijde van de raid helemaal niet te Bandoeng.

Een minstens even grove leugen debiteerde een gelijkgezind dagblad in zijn publicaties over een Nederlandse deserteur, die nu een paar jaar in een gevangenis zit te brommen; het blad nam bijv. een serie brieven van deze „martelaar der vrijheid” op, zogenaamd nog geschreven in de tijd dat hij bij de Indonesische guerilla's diende en daar was het aandoenlijke verhaal bij, hoe hij heel vaak, ten-einde de hongerende bevolking van een portie vers vlees te voorzien, op jacht ging naar wilde varkens!!!! Terwijl elke Indië-kenner weet, dat de Mohammedaan zich liever levend laat villen, dan varkensvlees aan te raken, laat staan te eten!

Deze voorbeelden zijn heel sterk, maar als je je ogen de kost geeft bij je dagelijkse speurtocht door de krant, kom je veel van dergelijke duidelijke of onduidelijke, maar altijd opzettelijke leugens tegen. En het is wel één van de vele bedroevende verschijnselen van deze tijd, dat men het al gauw niet eens meer erg vindt. Wij moeten, verdraaid!, van de pers eisen dat er eerlijk spel gespeeld wordt en dat zij met juiste gegevens komt en daarop de eigen beschouwingen geeft. Al komen er ook dan verschillende meningen naar voren, dan is dat niet erg, want de lezers moeten per slot van rekening ook hun eigen hersens leren gebruiken. Het is wel eens grappig, om over één feit de verschillende meningen te horen of te lezen, hoe onschuldig die berichten vaak ook zijn. Neem maar eens de publicaties van de Nederlandse Bank, doorgewone cijfers en let 's op wat bijv. de P.v.d.A of de V.V.D. daaromtrent hebben open aan te merken, je kunt er dan met je pet soms niet bij dat het om één en hetzelfde onderwerp gaat.

Voorals er politieke bedoelingen in het spel zijn, zijn velen direct bereid een leugentje te vergoelijken. En in Nederland zijn het dan in het bijzonder de partij-politieke oogmerken. Dat het lezend publiek zo gemakkelijk over de vaak zo onbetrouwbare gegevens van dergelijke berichten heenstapt, komt omdat het er door de ervaringen al zo'n beetje van overtuigd is, dat partij-politiek en eerlijkheid niet bij elkaar horen.

Dat die overtuiging heerst is dieptreurig maar waar.

Het is vooral zo treurig, omdat op de duur de politieke partijen door te werken naar eerlijke overtuiging veel meer zullen bereiken en gerespecteerd zullen worden, dan door zich bij alles direct af te vragen hoe ze het beste iets kunnen zeggen of ontkennen of beloven of liegen, om stemmen er bij te winnen of niet wat stemmen te verliezen.

Voor de pers geldt dit in nog sterkere mate. Indien in een artikel (wat vooral bij de dagbladen, die razendsnel moeten werken, wel eens voorkomt) een fout sluip, moet die hersteld worden, snel en duidelijk en zonder smoesjes. Indien er opzettelijk een verkeerd bericht geplaatst of een fout niet hersteld wordt, is dat bedrog. En een redactie, die zich daar meerdere keren aan bezondigt, zal op de duur wel merken, dat de lezers dergelijke onbetrouwbaarheid en leugenachtigheid niet accepteren.

Er zijn echter voor de pers nog andere manieren, om de dingen verkeerd voor te stellen. Een voorbeeld: schrijft men in een krant (zoals het kortgeleden in Breda gebeurd is) het verhaal dat iemand de vader van zijn meisje vermoordt en komt daarbij, als bijkomstigheid de mededeling dat deze man in Korea is geweest,

dan is dat normaal en fatsoenlijk. Komt er echter 'n fikse kop boven het bericht: „KOREA-VRIJWILLIGER VERMOORDT OUDE MAN”, dan is dat gemeen, lasterlijk en schunnig tegenover een groep, waarin vele onzer beste landgenoten zitten.

Gaat men in verkiezingstijd, zoals de Volkskrant bijv. deed, een stuk schrijven over de oud-N.S.B.-ers, dan is dat niet onfatsoenlijk, maar wanneer men er een kop boven zet, dat aan die lui aangeraden is om op een bepaalde partij te stemmen, dan heeft dat, tegenover die betrokken partij, met geen enkele interpretatie van het begrip „fatsoen” meer iets te maken, dan is dat een slinkse aanval op die partij waarbij men te laf is om openlijk en recht op het doel af te gaan. Nu kan dit wel ontkend worden, maar door de bepaalde zeggwijze wordt de indruk stellig bij de lezers gevestigd, dat die partij iets met die voormalige politieke delinquenten te maken heeft.

Wij zijn met geknoei in de pers heel slecht gediend. Een eerlijke, betrouwbare pers, waarin iedere richting behoorlijk en eerlijk voor zijn overtuiging opkomt, zal altijd een zegen zijn.

G. W. T. Dames

EFFE OP MEKAAR RICHTEN, meneer Voskuil!

EEN DER ONZEN liet aan een vriend het propaganda-inlegvel van ons nummer van 1 April zien met de bedoeling hem lid te maken van ons Legioen. De vriend (een beste marinevrijwilliger uit Indonesië overigens) wilde er wel eens wat meer van weten, en stuurde een paar citaten van het propagandablade aan de redactie van zijn lijfblad, „Het Vrije Volk”, met de vraag om inlichtingen.

Daarop kreeg hij toen het volgende antwoord van de hoofdredacteur Karel Voskuil sendiri:

HET VRIJE VOLK
Democratisch-Socialistisch Dagblad
Amsterdam C.
Hekelveld 15

30 April 1952

Mijnheer,
Van uw brief van 7 dezer hebben

wij met aandacht kennis genomen. De beide daarin aangehaalde citaten maken volkomen duidelijk, hoe de wind waait. Dit is het geluid van fascistische groeperingen, zoals de nationaal-socialisten van voor de oorlog. Immers, de door U aangehaalde uitspraken worden met geen enkel bewijs gestaafd en zijn ook niet met bewijzen te staven. Het enige doel van dit geschrijf is het in discrediet brengen van de politieke partijen, terwijl een democratie zonder partijen eenvoudig niet kan bestaan.

Daarom zijn dergelijke uitspraken dan ook een regelrechte aanslag op de democratie zelf. Om deze reden staan wij geheel afwijzend tegenover het door U genoemde blad.

Hoogachtend,
(w.g.) K. Voskuil,
Hoofdredacteur

We denken, dat dit briefje niet door de hoofdredacteur zelf is opgesteld; het zal wel zo zijn, dat een of ander schrijvertje op de redactie het in elkaar zette, en dat de hoofdredacteur aan de lopende band zijn handtekening onder een stuk of wat van zulke briefjes moest zetten, zonder dat hij goed en wel beseftte waaraan hij door zijn handtekening zijn fiat gaf.

Toch nemen we deze zaak hoog op. Het gaat niet aan om beste kerels uit ons volk te vertellen dat ons blad het geluid voortbrengt van „fascistische groeperingen”, zoals — toe maar! — de nationaal-socialisten van vóór de oorlog. Natuurlijk, als zoiets in De Waarheid zou staan, gaan we er maar niet op in, maar als niemand minder dan de hoofdredacteur van een blad dat wij als bona fide beschouwen, hier zijn handtekening onderzet, willen we er toch wel het onze van zeggen:

In de eerste plaats, meneer Voskuil, moet U eens aan Uw brievenbeantwoorders zeggen, dat ze het woord „fascisme” alleen mogen gebruiken als ze hebben aangetoond, dat er werkelijk sprake is van „fascisme”. Want laat niemand nu zeggen, dat dat maar een zegswijze is, die meer voorkomt in de politiek. Er zijn grenzen. We hebben eens ergens gelezen, dat men professor Romme ook als een „fascist” betichtte. Nu zijn wij, zoals prof. Romme wel zal begrijpen, geen bewonderaars van zijn politiek inzake Indië, maar de uitdrukking „fascist” komt niet te pas. Het is een scheldwoord, dat men vóór zich moet houden. Want wat betekent „fascisme”?

Het is een verzamelnaam voor bewegingen, die herinneren aan de fascistische beweging van Mussolini, zal men zeggen. Jazeker, en juist daarom passen we radicaal voor die naam. Het woord is afgeleid van de „Fasces”, de oude Romeinse lictorenbundel. We hebben hier een woordenboek van Fokko Bos, van 1914, dus nog een flink tijdje vóór Mussolini's mars naar Rome. Wat lezen we daar bij fasces?

„Staafbundel met bijl. zinnebeeld der lijfstraffelijke rechtspleging bij de oude Romeinen.”

En als we in de ENSIE encyclopaedie van dit jaar kijken, zien we dat de roeden oorspronkelijk dienden tot geseling en de bijl voor het ont-hoofden. Later werd de fasces eenvoudig een symbool voor het gezag.

Nu, en als we zelfs niet eens aan Mussolini denken, dan nog willen we het woord „fascist” niet. Wij zouden dus, afgaande op Uw insinuatie, de mensen zijn van de nieuwe staat waar de regering je wel eventjes

mores zal leren als je 't er niet mee eens bent.

Och kom, laten we nu toch ophouden met die onzin. Moeten we nog eens zeggen, dat we ons principieel verzetten tegen het zg. leidersbeginsel? Wat wij willen is, dat ons volk weer idealen krijgt, dat het een beetje minder materialistisch wordt geleid, dat er een nieuwe geest door ons volk vaart, omdat we zien, dat wij als Nederlanders allemaal dezelfde roeping hebben voor God en de mensen. Is dat slecht? Meneer Voskuil, U moet daar niet tegenin gaan, U mag de goede dingen die nog in ons volk leven niet kapot maken, en als er nu wat mensen hun best doen om deze tegen de verdrukking in vast te houden, moet U niet gaan wijzen: „Kijk, dat zijn slechte fascisten”, want dan maakt U iedereen bang, dat de groot-inquisiteurs van het Vrije Volk hem als „fascist” zullen aanwijzen, dat hij zijn baantje kwijt raakt en weet ik wat al niet meer. Is dat de manier waarop wij als Nederlanders moeten leven?

En wat dan de zaak zelf betreft: U zegt, dat wij de politieke partijen in discrediet brengen. Dat is een politiek en onwaardig dooddooertje. Weet U wat ons, die in Indië zijn geweest (en velen die er nooit waren trouwens ook) dwars zit? Dat is de schotjesgeest. We begrijpen eenvoudig niet, waarom zoveel Nederlanders in een eigen hokje kruipen, en dan alleen maar in dat hokje kunnen rondkruipen, zodat ze het mooie, goede land waarin wij leven, niet meer zien.

Eerlijk gezegd, geloven we dat de fout hierin ligt, dat onze partijen in de practijk stuk voor stuk veel te direct-materialistisch zijn. Het materialisme van de officiële partijleiders, het materialisme van de Kamerdebatten en het materialisme van de wijze waarop de kabinetten tot stand komen, geeft een totaal verkeerd voorbeeld aan ons volk.

Kijk, een dikke eeuw geleden zijn de mensen gaan zeggen, dat proefondervindelijk kon worden aangetoond, dat de mensen wezens zijn, die zich laten leiden door het zg. economisch motief. Daarmee wilden zij zeggen, dat ieder er op uit was om zoveel mogelijk naar zich toe te halen en er uit te halen. U, meneer Voskuil, weet dat wel, dat was de zg. homo economicus, de economische mens. Nu is daar niets van waar; de menselijke persoonlijkheid heeft ook een ideële aanleg en die is belangrijker dan zijn materialisme, anders zouden er geen profeten, geen monniken en laten wij aannemen ook geen redacteurs van het Vrije Volk zijn geweest.

Maar de echte materialisten van

ons volk trokken zich daar niets van aan; zij vonden het wel mooi om te verkondigen, dat de mens nu eenmaal een materialistisch beestje is en dat de politiek daarom alleen met materiële aangelegenheden rekening heeft te houden. Alle idealen heeft men daarom systematisch uit de staatsorde geweerd, en politiek was praten over belangen en winsten en economie, zonder meer. Zei Rathenau het niet eens zo: „Alle Politiek ist Wirtschafts-politik”? (Alle politiek is staathuishoudkundige politiek).

Nu weten we wel, dat sommigen die homo economicus van de troon willen halen. Ze willen er een soort van totale mensheid van maken, en niet de afzonderlijke mens, die zich laat leiden door het economisch motief. Zo lazten we het tenminste bij dr Suys in diens „Nieuwe Politiek”. Maar schieten we daarmee op? Zo blijven we allemaal even materialistisch. In het ene geval zijn we elk op ons eigen houtje materialist en in het andere geval zijn we het samen. Is dat het leven?

Natuurlijk niet, maar de politieke partijen hier in West-Europa hebben het materialistische systeem stuk voor stuk geaccepteerd. Er is geen geest die het geheel bezielt, zoals er bijv. in de tijd van het verzet wel was. De politieke partijen hier houden de mensen met kleine partij-ideaaltjes bij elkaar, maar het grote universele, christelijke, menselijke en Nederlandse ideaal, dat ons volk bij elkaar houdt, wordt niet meer genoemd. En dat brengt de mensen in de schotjes. De mensen willen idealen, maar als ze die zoeken, moeten ze niet naar de gemeenschap kijken, want die is officieel neutraal en materialistisch. En daarom moeten ze hun surrogaat-ideaal in het partijhuis zoeken. En dat is werkelijk surrogaat, want het ideaal kan nooit beleefd worden, omdat bij het regeren de idealen opzij moeten worden gezet om in feite een gewone materialistische politiek voor het gehele volk te voeren.

En wat wij nu willen? Wij willen, dat in de partijen het begrip voor de algemene idealen weer groter wordt, zodat die eindelijk eens, of we nu P.v.d.A. of V.V.D., Protestant of Katholiek zijn, officieel kunnen worden erkend en beleefd.

Natuurlijk willen we hier wel eens ernstiger op ingaan, maar als dit door een groot dagblad wordt beantwoord met: „fascisme”, vergaat ons het genoeg. Zeg dan maar liever ronduit, dat de saamhorigheid van de oud-illegalen en van de jongens uit Indië moet worden weggedrukt, dan weten we tenminste waar we in Nederland aan toe zijn en dan weten wij, wat wij als Nederlanders aan U, meneer Voskuil, hebben.

TEMPAT-PIEKERANS

van Mastufa

XII. SI-PIET

Er zijn van die mensen, die 't anders zouden wensen; die vinden, dat Mastufa altijd van die rare dingen bepiekert, die toch beter in een doofpot of in een ministeriële prullemand thuishoren. Dat die individuen er zo over denken, doet Mastufa natuurlijk niets. Per slot zijn piekerans dingen, die uit zichzelf komen. De pest is alleen dat je ze zo moeilijk weer kwijtraakt.

Ditmaal bijvoorbeeld kwam er weer zo'n sakkerjuse piekeran aanwaaien over zaken, waar sinds jaren eigenlijk iederéén wel over piekert, al zou je 't zo niet zeggen aan de rijen luxe-sleeën, elke avond opnieuw, voor de nachtkroegen van de grote steden, of ze moeten daar dan, bij een slok en een griet, van hun piekerans betijen. Vraag maar 's, aan wie je ook tegenkomt: „Waar pieker je over?” en tien tegen één is het antwoord: „Over Pietje-weet-wel en zijn belastingen.” Allah-il-allah . . .

En liggend met zijn dagkrant in de hand op zijn vertrouwde tempat, kreeg ook dát onderwerp Mastufa in zijn slijmfikke, als 'n tjitjak de muskiet op z'n tong, als Mastufa's tong na 'n maand aardappelen de eerste rijstkorrel. En geloof hem! het gaat Mastufa niet om hoe hij de belastingen zal betalen; Mastufa is een kikker gelijk: niets om van te plukken, alleen zijn tempatje zouwe ze op de verkoping kunnen brengen en dat brengt betoel nog niet voldoende op om die 25 milliard staatschuld van te dokken.

Niks hoor! het gaat om de omzetbelasting. Niet dat Mastufa nu eigenlijk precies snapt wat dat voorstelt (hij heeft geen middenstandsdiplooma), maar hij las dat de minister diè belasting wilde verlagen omdat de practijk bewezen had dat hij te hoog was. En dat er toen een amendement was gekomen om er nóg iets bij te koppelen, maar dat Zijne Excellentie toen gezegd had dat dat staatsrechtelijk niet klopte. En nou vond de Kamer dat wel sajang, maar de minister nam het hele voorstel toen maar weer mee en drukte z'n . . . nou ja, hij ging pleite, zo op de manier van: „Ze dronken een glas, ze deden een plas, en ze lieten de zaak zoals die was!”

En kijk, dáárom moest Mastufa toen zo verschrikkelijk piekeren . . .

Minister Lieftinck (zeg maar si-Pietje, Mastufa) vindt zijn eigen belastingen te hoog. Hij heeft de leden van de Tweede Kamer al eens verweten dat ze hem niet ge-

loofden, wanneer hij beweerde dat zijn haren ten berge rezen (tobàt! dat zou je reinste goena-goena weze, spriete haren op een gladde knikker), maar Mastufa, die geèn Tweede Kamer-lid is en daarom een doodgevone mens, Mastufa dan dacht zo: „Dat is jofel! dat slaat in! hier zal het volk hosannah op schreeuwen.”

Maar och, Mastufa vergiste zich, . . . niemand reageerde daarop en de enige reactie was gekoppeld aan het middenstandsdiplooma, je-weet-wel, dat Mastufa nièt bezit . . .

Toch kleven d'r behartenswaardige lessen aan dat hele zaakje, zo bepiekerde Mastufa. Als aartsdomme vliegen aan een partij-politieke-slijm-vliegevangster. Tjobah, bedenk zelf maar . . . : een minister neemt geen besluit omdat hij het staatsrechtelijk onjuist vindt. Dat klópt niet . . . dat is uit de mode, net als kolonialisme en imperialisme en Nederlandse zelfrespect en soevereiniteit. Het hooghouden van het staatsrecht en van welk ander soort recht dan ook (en notabene door iemand van Mastufa's eigen regering die zo hardstikke-mieters voor het recht opkomt), — het hooghouden van dat staatsrecht door een minister als si-Pietje geeft hoop. Een grote hoop.

Want wie kan er een regering, die zo opkomt voor het recht, er nog van verdenken, dat zij niet krachtig zal optreden voor bijvoorbeeld Mastufa's en si-Pietje's landgenoten die in Indonesië al jarenlang, zonder verhoor, zonder uitzicht, zonder noemenswaardige hulp, opgesloten zitten? Wie kán er nog over piekeren, dat zij een zaak-Menten, een Velser-affaire, een probleem-Schallenberg, een mysterie-Aernout, een zaak-Westerling, niet vlot en rechtvaardig zal afdoen? Verdraaid, astaga! laat degenen die roddelen, dat deze regering in de kwestie Indonesië de Grondwet heeft geschonden gauw hun mond spoelen en zich in een hoek gaan staan schamen en tegenover zichzelf en hun geweten verantwoorden: „Goddank! deze tijden zijn voorbij!”

Maar ach, Mastufa's piekerans zijn als zo'n rad op een kermis. Ze tollen en draaien maar en voeren zijn stemming in tuimelende razernij omhoog en omlaag, en Mastufa is tóch al zo gauw misselijk . . .

En zo sleurde deze piekeran Mastufa's stemming weer helle-diep toen hij bedacht, dat hier toch maar weer de vertegenwoordiging van zijn bangsa zich had uitgesproken met de zo hoog-geroemde democratische meerderheid van stemmen en dat toen een minister zo maar zeggen kon: „O ja? wensen jullie er dát bij? dan krijg je ook zelfs dát niet wat je wél zou willen en waar onze kiezers recht op hebben . . .”

Recht op hebben, met zware koppijn van alle drukkende gedachten, dat dit het systeem is dat de laatste jaren wel heel vaak is toegepast: het mes op de keel.

En Mastufa bepiekert dan vol bange twijfel, dat het toch eigenlijk heus en betoel en onveranderlijk diè volksvertegenwoordiging hoort te zijn, die bepalen moet wat of er wél en wat of er nièt gebeuren kan, dus wat er in een wet bijhoort om de zaak compleet en rechtvaardig te maken. En dat het derhalve nièt de minister is, die maar kan uitmaken: „Je neemt 't maar aan zoals ik 't je decreteer of je krijgt er geen sode-je-weet-wel van”, maar dat de volksvertegenwoordiging dan maar met de vuist op tafel moet gaan rammen en zeggen: „Verdeit, ben je helemaal 'n haartje . . . (of zo iets), je hebt 't maar te doen, of je kunt vertrekken!” (Zetter, wil je de „t” in dat laatste woord niet vergeten, asseblief?).

Hà! Mastufa is en blijft democraat. Daarom ligt hij zich zo vaak op z'n tempatje op te vreten van ergernis en ellende. En dan wilde hij eigenlijk zo heel erg graag de wekker zijn, die zijn duttend volk klaarwakker ratelt!

ONUITGEGEVEN BROCHURE

Ongeveer een jaar voor de soevereiniteitsoverdracht van Indonesië verzocht een Nederlandse uitgever aan de Admiraal Helfrich zijn bevindingen omtrent het Nederland-Indonesië-drama op schrift te stellen. De uitgever heeft naderhand echter, om welke reden dan ook, van de uitgave afgezien. Later zijn, uitgebreider en gedocumenteerd, 's Admiraals bevindingen in „Mémoires”-vorm verschenen bij Elsevier's doch in zulk een dure luxe-uitgave, dat het doel van de Admiraal (de populaire voorlichting aan ons volk omtrent het verbijsterende drama) geheel werd voorbijgeschoten: de doorsnee Nederlander kon zich de aanschaf van deze Mémoires niet veroorloven.

Wij prijzen ons gelukkig van de Admiraal toestemming gekregen te hebben, zijn „Onuitgegeven Brochure” in ons orgaan te publiceren, niet als een zwanezang bij de puin-restanten van ons Koninkrijk, maar als een duidelijke les tegen wat voor vuiligheid wij zullen moeten optornen, bij ons streven naar de hergeboorte in eer, zelfrespect en waardigheid van Nederland.

In de eerder gepubliceerde fragmenten beschreef de Admiraal de wording van de welvarende rechtsstaat Nederlands Indië tot het uitbreken van Wereldoorlog II, de prachtige mogelijkheden voor een samengaan in wederzijds begrip en waardering van Nederland en Indonesië na de Japanse capitulatie en hoe, tengevolge van de Britse opvattingen omtrent „bevrijding” van gebied, dat onder gezag en verantwoordelijkheid viel van een verdienstelijke oorlogs-bondgenoot, — al spoedig de toestand onttaardde in een chaos.

XII MACHINATIES

Wat waren de motieven der Engelsen, en die der Australiërs en die der Amerikanen, om de na-oorlogse verhoudingen in Indië zo ten ongunste van Nederland te dirigeren? Ik kan er slechts naar raden. Ze hebben het mij nooit verteld. Maar er zijn dingen gebeurd en duidelijke aanwijzingen dat zij ons het land niet meer gunden. Het was te rijk en strategisch te belangrijk gelegen om het ons wel te gunnen. Laten wij dat feit toch alsjeblieft duidelijk zeggen en er geen doekjes omwinden. Als iedereen eerlijk was en wij elkaar ronduit de waarheid vertelden, dan was dit een betere wereld. Dan konden wij in volledig onderling vertrouwen een oplossing bereiken voor alle problemen, of géén. Maar dan wisten wij tenminste precies wat wij aan elkaar hebben. Zoals het nu in de regel gaat is het wantrouwen het hoogste gebod voor de mens. Men kijkt elkaar eens aan en de eerste gedachte is: „Wat heb ik aan jou? Wát bedoel je precies of althans wat schuilt er achter jouw bedoeling?”

Ziedaar; wij beginnen en dat is vooral ten aanzien van de politiek het geval, bij het verkeerde eind. De basis voor alle besprekingen moet zijn oprechtheid en onderling vertrouwen, maar zij is in feite behoedzaamheid en wantrouwen. Persoonlijke eerezucht, partijbelangen, materieel of politiek gewin doen de rest.

Engeland was arm en dodelijk

vermoeid uit de oorlog gekomen. Churchill had plaats moeten maken voor een Labourregering met andere idealen. Brits-Indië was practisch opgegeven. Malakka met Singapore, dat bolwerk in het zuid-oosten van Azië, niét. Dat was te belangrijk. Het beheerst de zeeweg tussen Indische en Stille Oceaan. De rubber- en tinproductie moest zo spoedig mogelijk in orde komen. Het was belangrijk daarvoor dadelijk een markt te vinden en liefst een markt die in dollars betaalde. China was geen Britse invloedssfeer meer, politiek noch economisch. Singapore was altijd een centrum van handel en scheepvaart geweest en een stapelplaats van producten. Dat moest het wéér worden. Spoedig, vóórdat er gevreesde concurrenten kwamen.

Australië ligt aan de andere kant van de archipel. Het is een zelfstandige dominion, doch lid van het Britse gemeenebest. De banden des bloeds spreken nog. Een van de voornaamste voortbrengselen van de bodem, welke Australië mist, is olie. Het had een deel van Nieuw-Guinea, het andere deel was en is Nederlands, mét olie en voor de toekomst veelbelovend. Gedurende de oorlog was het Dr Evatt, de minister van Buitenlandse Zaken in de Australische regering, die zich al eens uitgelaten had over Nederlands Indië als „first line of defence” (eerste, voorste verdedigingslinie) van Australië, voornamelijk de kleine Soenda-eilanden,

Timor, de Molukken, Nieuw-Guinea.

Het leek aangewezen dat de politieke en economische invloed van het Britse gemeenebest in dat Indië na de oorlog versterkt werd. Zou dat niet beter lukken als het bekwame, energieke Nederland de teugels vierde en zodoende deze teugels in handen kwamen van onmachtige, onervaren, weinig kapitaal-krachtige Indonesische leiders? Er waren in de oorlog reeds contacten gelegd met de naar Digoel verbannen Indonesische revolutionairen, heel- of half-communisten en anti-Nederlandse elementen die, — toen wij vreesden dat de Japanners langs de Zuidkust van Nieuw-Guinea verder zouden trekken en ook Digoel zouden bezetten — naar de Oostkust van Australië waren geëvacueerd. Daar vonden zij „geloofsgenoten” in de machtige communistische vakbonden, vooral onder de haven- en dokarbeiders. De Labourregering, vooral toen Chifley minister-president werd, stond onder hun invloed. Weliswaar werden na de oorlog al deze Indonesiërs weggestuurd (Australië kan zijn gekleurde „vrienden” niet gebruiken) en liet dr Van Mook ze weer op Java toe, het contact wás gelegd en wat was gemakkelijker hun invloed te versterken nu ze zelf op Java, hun eigen land, waren teruggekeerd?

Australië moest de dominerende macht in de Zuid-West Pacific worden. Daartoe was nauwere aansluiting op Malakka, en beheersing (zij het achter de schermen) van de belangrijke Indische archipel, die er midden tussen lag, rijk was aan grondstoffen en de zeewegen geografisch beheerste, wel gewenst. Zo, en dit ter lering aan alle argelozen, kan zelfs een linkse Labourregering imperialistisch denken!

Ziet thans wat er is geschied:

Malakka en Singapore wérden behouden. Singapore wérd een stapelplaats van producten, óók van gesmokkelde producten uit dat nog rijke, doch thans chaotische en dus corrupte Indonesië. Brits Noord-Borneo werd evenmin losgelaten.

Nederlandse troepen, na de oorlog direct op weg naar Indië om er de orde en de rust te herstellen, werden op Malakka ontscheept en daar zes maanden vastgehouden. Ex-krijgsgevangenen werden niet in Indië toe-

gelaten. Later werd er een „embargo” gelegd op uitrustingsstukken, wapens en munitie, bestemd voor de Nederlandse strijdkrachten. Australische havenarbeiders staakten en saboteerden de werkzaamheden voor Nederlandse schepen die Indië als bestemming hadden. De republiek werd gesteund. De Britse troepen werden eerst na ruim een jaar (November 1946) teruggetrokken. Maar niet vóórdat er toen voldoende waarborgen waren dat het (oude) Nederlandse gezag er niet meer zou komen. Immers, de Lt.G.G. van Mook was toen reeds bezig aan zijn „deelstaten” van de toekomstige „federatie”: de Verenigde Staten van Indonesië.

Reeds in Juli 1946 was de „Malino-conferentie” begonnen op Celebes, waarbij de verantwoordelijkheid (het gezag) van de geallieerde Britse opperbevelhebber over Borneo, de Grote Oost (Celebes, Molukken, Nw. Guinea, Kleine Soenda-eilanden), Banka en Billiton aan de Lt.G.G. werd overgedragen. Om er het volledige Nederlandse gezag te herstellen? NEEN: als voorbereiding van de deelstaten in de gehele federatie, de zelfstandige Ver. Staten van Indonesië, want, zoals de Lt.G.G. in zijn inleidende rede zeide: „Slechts als geheel kan Indonesië de sterkste grondslag voor zijn zelfstandigheid verkrijgen.”

In de republiek op Java was het nog een chaos. Maar dat zou later wel terecht komen! Wij waren immers bezig te praten?

Uit de Malino-conferentie werd de Conferentie van Den Pasar (Bali) en de Nagara (deelstaat) Oost-Indonesië geboren, met een Minister-President en een Ministerie. Later gevolgd door Borneo en de rest. Dan volgde in het najaar het ontwerp van Linggadjati, opgesteld door Van Mook en Schermerhorn, waarin „het gezag de facto

van de republiek op Java, Sumatra en Madoera werd erkend”.

Inderdaad, de waarborgen waren er, dat het Nederlandse gezag zijn langste tijd in de archipel had gehad. En mocht Nederland tóch nog onverhoopt overwegende invloed behouden in deze kostbare archipel, geen nood: in Malino had de Lt.G.G. ook nog gezegd dat er weliswaar een „overgangperiode” (naar die zelfstandigheid) zou komen, maar dat hij overtuigd was „dat een duurzame band tussen Oost en West de kracht van beide delen kan vergroten, mits die band van beide zijden vrijwillig wordt aanvaard”. En die vrijwilligheid kon worden afgewacht, nietwaar? De Britse troepen konden met een gerust hart teruggetrokken worden. Nederland zou zijn woord houden . . .

Amerika heeft blijkbaar, om tegemoet te komen aan overwegingen van Britse prestige, toegestaan in het verleggen van de grens der militaire verantwoordelijkheden, waardoor Nederlands-Indië een Britse verantwoordelijkheid was geworden. Tóch moeten er ook andere overwegingen zijn geweest.

In economisch opzicht is het mogelijk, dat Amerika China als markt, als afzetgebied voornamelijk voor zich opeiste en als contra-prestatie Engeland „de vrije hand” liet in Nederlands-Indië. Amerika had China zeer krachtig, vooral financieel, gesteund. Maar . . . met China is het anders gelopen dan eerst gehoopt werd. En zo viel het oog weer op Indië. Het Fox-contract zou er het gevolg van zijn. Wie dit contract doorleest, komt slechts tot één conclusie n.l. deze, dat de leiders van de Djocjase republiek Indië economisch — en daardoor indirect ook politiek

— verkocht hebben aan Amerikaanse belangen, buiten iedereen om, óók buiten de andere („federalistische”) leiders om.

(Wordt vervolgd)

Naschrift redactie:

De belangrijkste stukken en afschriften, met betrekking tot het Fox-contract werden door de Nederlandse strijdkrachten bij de tweede positionele actie te Djocja in beslag genomen en naar Den Haag gestuurd. Hieruit moge blijken, dat de Nederlandse regering, althans de verantwoordelijken uit die periode, geheel op de hoogte waren van deze illegale transactie met Amerika. Er is gedurende de Ronde Tafel Conferentie met de leidende vertegenwoordigers van alle deelstaten der federatie, — geen woord gerept over dit feit, tengevolge waarvan de leiders der deelstaten met uitzondering van de republiek Djocja onkundig bleven van wat er met hun deelstaten en volken ging gebeuren. Tevens mag geconcludeerd worden, dat de Nederlandse regering geheel op de hoogte was van de dramatische ontwikkeling die onherroepelijk het lot zou worden dezer deelstaten, zodra de soevereiniteitsoverdracht een feit zou zijn.

Wanneer wij hier „regering” schrijven, bedoelen wij de dominerende figuren, zonder uitzondering beroeps-partij-politici, die middels hun voldongen-feit-practijk hun spel radicaal konden voleindigen. En twee jaar later loeren hiër achter het stopzetten van de Marshall-hulp aan dit overbevolkte Nederland de totale armoede en politieke onrust en wacht de voedingsbodem van het communisme, — en ginds hongeren en verzieken de kampongs en dessa's in de binnenlanden, waart de terreur rond en kruipt klauw na klauw de Rode Chinese Draak naderbij . . .

NIET op dit terrein is het Fox-contract genegeerd. . . .

ONBETREDEN PAD

Enorme delen van de landkaart van Nieuw-Guinea zijn nog leeg. Weliswaar zijn er berg- en heuveltoppen op aangetekend, rivieren, valleien, bos en moeras, maar deze zijn de resultanten van luchtkarteringen en nog geen voet van de explorateur heeft er de bodem betreden.

Wanneer wij straks Westelijk-Nieuw-Guinea openleggen, zijn er velen onzer nodig. Bestuursambtenaren, artsen, geneeskundig personeel, militairen, pioniers, ingenieurs, bos-, landbouw-, visserij-, veeteelt-kundigen, wat niet al meer. En vooral zullen er nodig zijn de voorlopers, de explorateurs, jonge, gezonde en harde kerels met avonturiersbloed in de aderen, met nuchter verstand en stevige benen. Zij zullen het maagdelijk bos moeten betreden, als eersten langs of door de moerassen waden, de rivieren oversteken, over de steile, ijzige bergkammen trekken, overal met hun kapmes het gordijn openslaan, dat nog steeds, door de eeuwen heen, gesloten bleef over de immense kluis, die Nieuw-Guinea is.

Wat voor land, wat voor leven, welke ontberingen en moeiten hen wachten, maar ook: welke diepe voldoeningen, — staat opgetekend achter alle regels in het bijzondere boek „VERGETEN AARDE” van Jan van Eechoud, oud-resident en grootste kenner van land en volk van Nieuw-Guinea. Hieronder nemen wij enkele fragmenten over, die het onderwerp behandelen:

„IN HET tropisch regenwoud heerst een eeuwige strijd om het bestaan. Overal ziet men trotse woudreuzen, hun kruinen, tachtig, honderd meter boven de grond, omstrengeld in een verstikkende greep door lianen en klimplanten, die hen licht en lucht ontnemen. De grond is bezaaid met

stammen, die in deze strijd het onder-spit dolven en liggen te vergaan. Doch tussen rotting en bederf schiet het nieuwe leven weer op, groeien jonge stammen omhoog naar het licht, in eeuwige vernieuwing. Altijd wordt de strijd om het bestaan verloren, altijd wordt hij weer gewonnen.

Wanneer men geen details observeert, maar zich slechts laat leiden door impressies, dan is er geen verschil tussen 't bos hier en vijfhonderd meter verder. Het bos is niet als een stadsgedeelte, waar men kan dwalen en, zonder gevels en huisdeuren te bekijken, zich herinnert dat men woonwijken en winkelstraten, parken en plantsoenen passeerde. Daarom kan de niet-ervaren woudloper binnen uiterst korte afstand volkomen de kluts kwijt raken, vooral wanneer hij geen aangeboren richtingsgevoel bezit.

In het aan de rivier gelegen bivak Bernhardkamp zag mijn jongere collega, die voor het eerst in de jungle was, op nauwelijks tweehonderd meter afstand een eend in het water zitten. Hij vroeg toestemming die te schieten en verdween met het geweer het bos in. Een halve dag later werd hij, uren van het bivak, opgepikt door een terugkerende patrouille, die op zijn alarmschoten was afgekomen.

Een jonge controleur stapte van de boot en ging „even” het bos in om te zien of het terrein langs de kust geschikt was voor een bestuursvestiging. Hij heeft de hele nacht in een boom doorgebracht, in gezelschap van miljoenen muskieten, wisselijk afwachende tot de patrouille, die natuurlijk op zijn vermissing zou worden uitgezonden, hem gevonden had. Hij had op die ene tocht wel

SYSTEEM

REEDS verschillende malen hebben wij in ons orgaan het vermoeden (de beschuldiging) geuit, dat er met het beleid in Nederlands Nieuw-Guinea iets niet klopt, wat niet alleen geweten kan worden aan incompetentie, doch waarvan het karakter zo langzamerhand zich uittekent als een doelbewust systeem. Een systeem om alles wat maar aangepakt is of aangepakt kan worden, te doen mislukken, de mensen hun moreel en geest te breken, hun energie en dadendrang te versmoren tot bij allen en alles een bittere aversie oprijst. Hier citeren wij fragmenten uit de brief van een pionier, die géén mislukking is, doch wel in staat om met open oog de feiten te becommentarieren, die 't hem en duizenden anderen nodeloos moeilijk maken.

„Het oorspronkelijke doel van de Landbouw Voorlichtingsdienst, nl. voorlichting en hulp te geven aan bevolking en pioniers op het gebied van de landbouw, is helemaal ontaard. Je moet nl. weten dat die dienst groenten e.d. uit de proeftuinen tegen sterk concurrerende prijzen verkoopt. Dit kan gebeuren, omdat die dienst

natuurlijk geen verliezen kent en met goed materiaal werkt. De proeftuinen zijn daarbij een onderdeel van de begroting, dus de kostprijs is praktisch nul. De kolonist echter, die door bloedige arbeid een voor hem redelijke prijs aanlegt, spreekt ten rechte van *unfaire concurrentie*. Bijvoorbeeld: bij de L.V.D. kost 1 kg lombok (Spaanse peper) f 1,25, de particulier moet er wel f 2,50 voor vragen wil hij er zijn kosten uithalen.

Nu is dit allemaal misschien verklaarbaar en uit bepaald oogpunt gezien logisch; de L.V.D. heeft voor zijn „werkzaamheden” zoveel begroot en dat geld zit er dus toch eenmaal in, de opbrengst van de verkoop der producten is een winstpost, die gebruikt kan worden voor andere werkzaamheden of landsdiensten. Maar met dit systeem wordt de erg kwetsbare kolonist finaal doodgedrukt.

De verhalen hieromtrent komen uit alle windstreken. Vraagt een kolonist één of andere landbouwmachine of bulldozer te leen, dan laat men die liever ongebruikt staan dan de man te helpen in zijn harde strijd om het bestaan. Met eigen ogen heb ik zo'n machine twee volle weken ongebruikt tegenover de N.H.M. zien staan, terwijl de pionier C. het ding tegen betaling wilde huren.”

leren begrijpen, dat zijn eigen zintuigen hem niet meer konden helpen en hem slechts hopeloos verder konden doen verdwalen.

De oorzaak is steeds dezelfde: de geest vindt geen houvast; er zijn geen bewust geobserveerde en in de herinnering vastgelegde details. De eenvormigheid belet het weinig ontwikkelde richtingsgevoel van de beschaafde mens steunpunten te vinden, zoals men die heeft in de grote stad in de richting van bepaalde straten of in gebouwen. Komt eenmaal de twijfel op, dan is er gevaar. Men gaat proberen, meent zich iets te herinneren twijfelt opnieuw, probeert een andere richting. Tot zich een paniekstemming gaat ontwikkelen; en dan hangt het slechts van dom geluk af of men nog terecht komt."

„NIEUW-GUINEA biedt echter nog geheel andere problemen, wanneer men er niet alleen maar eens een paar uurtjes inloopt, maar er weken en maanden in moet verblijven. Niet de fysieke moeilijkheden zijn daarbij de belangrijkste. Zeker, het is niet aangenaam om zich regelmatig de vieze, volgezogen bloedzuigers op allerlei plaatsen van het blote lijf te moeten verwijderen; om van tijd tot tijd zijn neus te stoten tegen een nest van die kleine, agressieve wespen om dan met een gezwollen gezicht door te lopen. Het is allesbehalve leuk zijn handen open te halen aan gedoornde rotan. Het lopen in de eeuwige modder en toch niet droog geworden kleren wordt nooit een pretje. Maar dat alles went, men wordt gehard en onverschillig. Wie het er niet voor over heeft kan beter thuis blijven en naar de bioscoop gaan. Nieuw-Guinea is geen land voor hem.

Maar neen, niet in het kunnen doorstaan van fysieke ongemakken ligt de toets voor de Nieuw-Guinea-explorateur, maar in de weerstand van zijn geest tegen de somberheid van het woud. Wanneer hij spoedig wordt aangegrepen door de benauwenis van het beperkte zicht, door de beklemming van het zich opgesloten voelen, dan wage hij zich niet aan lange tochten. Zeker niet als leider, want de troep ziet naar hem op en bouwt op hem en elke spoor van aarzeling, van onzekerheid wordt onmiddellijk waargenomen.

Het is niet alleen de Europeaan, het is even goed de niet meer aan het natuurleven gewende Indonesiër, die deze invloeden ondergaat. Tijdens mijn diverse expeditieën zijn vijf man politiepersoneel met geestelijke afwijkingen afgevoerd. In één geval was een agent, door getreuzel met het inpakken van zijn ransel in het bivak, een eind achterop geraakt,

nauwelijks vijfhonderd meter. De troep was op stap gegaan in een flinke pas en de agent liep klaarblijkelijk niet zo gemakkelijk in. De patrouille was op een breed en goed uitgetreden, overduidelijk zichtbaar pad, in een volkomen veilige streek, zodat geen enkel gevaar dreigde. Doch de angst van het alleen-zijn kreeg de man zo te pakken, dat hij in gejaagd tempo vijf patronen de lucht in schoot. Toen men teruggekeerd was en de agent aantrof, zat hij wezenloos op het pad te kijken; hij bleek ongeneeslijk krankzinnig geworden."

„EEN EXPEDITIE door dit soort terrein is een ingewikkeld bedrijf. Zij eist een grondige voorbereiding, ook ten aanzien van het terrein, dat men wil bezoeken.

Het was niet zo eenvoudig als mijn chef in 1938 destijds dacht. Hij bepaalde voor mij en een collega twee punten op de kaart en trok met de liniaal daartussen een lijn, zijnde dit de route die wij moesten volgen om elkaar te ontmoeten. Dat daar bergruggen van 4000 meter tussen lagen en duizelingwekkende ravijnen, en dat je elkaar in het Nieuw-Guineabos toch al gemakkelijk op een kilometer afstand voorbij kunt lopen, scheen niet te hinderen.

Dat een goede voorbereiding nodig

was, ondervond mijn collega toen aan den lijve. Hij trok zonder voorverkenning het gebergte in tussen de Siriwo en de Warenai en maakte één der zwaarste tochten, die er in Nieuw-Guinea ooit zijn gemaakt. Dwars op de richting der bergruggen lopend, moest hij meermalen over 3000 meter heenklommen om dan weer af te dalen in de valleien. Maar eindelijk, eindelijk, na weken, meende hij zijn moeite beloond te zien en nieuwe stammen ontdekt te hebben. In de verte zag hij tegen de hellingen huizen, sporen van een bevolking. Toen hij het dorpje genaderd was, vol verwachting, kwam een vriendelijke Papoea op hem af die, geïnteresseerd tegen zijn peniskoker tikkend, hem beleefd een briefje overreikte. Papier en schrift in het stenen tijdperk? Op het briefje stond: „Als je nog even doorloopt, krijg je koffie!" Het was afkomstig van de botanicus, die aan de Wisselmeren werkte en zijn onderzoek deed op een dagje afstand van de bestuurspost

„HET VERDIENT aanbeveling om, indien mogelijk, met kleine groepjes te patrouilleren. Voor een klein groepje vindt men gemakkelijk voedsel in het bos. Een grote expeditie van bijv. honderd man maakt veel lawaai en verjaagt het wild; met een

Wij hopen, dat deze foto de avontuurzucht van velen zal kietelen tot een onbedaarlijke lust, om straks het onbetreden pad van Nieuw-Guinea te zoeken. Dit is een leven voor harde kerels, wie het witte boordje knelt, de zachte fauteuil ellen de keel uithangt en de horizon van 't comfortabele leven te eng is geworden. Dit onbetreden pad wacht achter de komende verkiezingen; laat ieder met een vergrootglas de verschillende partij-programma's afneuzen, of daarin ook duidelijk sprake is van het soevereiniteitsbehoud over en de openlegging van Westelijk-Nieuw-Guinea.

kleine groep treft men het wild veel gemakkelijker en ieder heeft al gauw een flinke portie vlees voor meerdere dagen. Met een kleine troep hoeft men het wild dikwijls niet eens op te zoeken, het presenteert zich zelf; enige malen bijv. is een casuaris dwars door mijn patrouille heen gelopen.

Bij een snelle, bewegelijke patrouille is ook het gevaar van de zijde der wilde Papoea's veel geringer, want deze zullen nooit tot een aanval overgaan, als zij niet eerst bivak en omgeving verkend hebben. Geeft men hen daartoe de tijd niet, door snel te marcheren, laat in bivak te gaan en 'smorgens weer vroeg te vertrekken, dan hoeft men nauwelijks voorzorgsmaatregelen te treffen, en zoals gezegd, men legt veel grotere afstanden af.

In 1913 maakte de Kapitein Ten Klooster een tocht vanuit de Geelvinkbaai langs de Siriwo naar boven. De troep bestond uit totaal ongeveer tachtig man en ondanks het feit, dat hij langs de weg vivres voor de terugtocht kon laten liggen, bracht hij het slechts tot één punt, ongeveer halverwege de — toen nog niet bekende — Wisselmeren gelegen.

In 1938 maakte ik de doorsteek van de Wisselmeren naar de Geelvinkbaai en volgde daarbij over de laatste helft de route van Ten Klooster. Ik legde dus de dubbele afstand af en had slechts vier politieagenten en elf koelies bij me. Op één van de bivakplaatsen langs de Siriwo had ik een merkwaardige ervaring. In het patrouilleverslag van Ten Klooster had ik gelezen, dat op dit punt niemand had kunnen slapen, aangezien het niet mogelijk was gebleken de muskieten uit de klamboe te houden. Dat leek mij een sterk verhaal. Ik had een goede klamboe, ook volkomen veilig voor agas en ik zou wel eens willen zien dat ik niet sliep. De klamboe werd zorgvuldig ingestopt, met het flashlight werd nog eens naarstig naar muskieten gespeurd en het hoofd werd ter ruste gelegd.

Inderdaad heb ik de gehele nacht niet geslapen. Talloze malen overeind komend, zocht ik naar muskieten, controleerde of de klamboe goed ingestopt was, maar zag geen muskiet. En toch werd ik gestoken om er razend van te worden. De politieagenten, die ik had ingelicht, hadden geen betere ervaringen. De oplossing van dit raadsel heb ik nimmer kunnen vinden.

„HET IS voor elke expeditie gewenst, ik zou bijna zeggen noodzakelijk, te zorgen dat men in vrede leeft met de bevolking van het te doortrekken gebied. Doet men dit niet, dan moet elke stap die men zet

bewaakt worden. Geen postpatrouille kan dan uit zonder dekking, geen étappe-bivak mag zonder bewaking blijven en de jacht levert gevaar op voor een overval. Dan moet elke patrouille rekening houden met bepijlingen; en bepijld worden is het ergste wat een patrouille kan gebeuren, want de Papoea sluipt onhoorbaar en onzichtbaar nader en voordat men realiseert wat er is gebeurd, ligt er iemand met een pijl in zijn lichaam en is de aanvaller verdwenen.

Het is merkwaardig hoe vrijwel elke expeditie langs de Mamberamo het aan de stok heeft gehad met de Monao, een stam die naar mij bleek slechts vier en twintig man telde. Die hadden gemakkelijk spel, want de prauwen der expeditie moesten onder de struiken aan de kant varen en zo hadden zij op de hoge oevers prachtige kansen om ongemerkt een pijl te plaatsen.

In 1939 nam ik me voor, dat dit mij niet zou overkomen. Door het uitzenden van boodschappers met geschenken kwam ik in contact met hen en na enige tijd verschenen zij, nog ietwat schichtig, in het bivak. Ze wenden spoedig en de zaak was geheel beklonken toen ze Salversan-injecties hadden gehad — want Salversan is verreweg het beste contactmiddel. De meeste dezer mensen zitten vol afzichtelijke zweren en wonden van framboesia, soms zo groot als een hand. Slechts een enkele Salversan-injectie en de wonden worden schoon, er begint zich nieuw weefsel te vormen. Na de tweede injectie — een week later — trekken de wonden zelfs helemaal dicht en dan is het pleit gewonnen en de vrede bestendigd.

„VANAF de kantoorruimte of vanuit de gemakkelijke stoel geniet men van

opzienbarende ontdekkingen en ervaart spannende belevenissen. Het onbekende en zijn mogelijkheden oefenen nog steeds bekoring uit, ook op de geheel aan het stadsleven en zijn comfort gebonden mens. Hij beleeft het echter liever vanuit zijn fauteuil in de bioscoop, of met de pantoffels aan bij de haard uit een boek, dan in werkelijkheid.

Men vindt niet meer zoveel pioniers tegenwoordig. Toch zijn ze er nog, de werkelijke, die het kompas op de gewenste richting zetten en met het kapmes in de hand op hun doel afgaan, ongeacht de obstakels, de ontberingen en de gevaren.

Romantiek en avontuur! het IS er, ook in het zo vaak verfoeide oerwoud van Nieuw-Guinea. Men mag dan al de gehele dag door de modder hebben getrapt, zich een weg geworsteld hebben door dichte ondergroei en doornige struiken, over omgevallen boomstammen en door ravijnen geklauterd zijn, — wanneer men zich gepoedeld en gewassen heeft in een heerlijk koel beekje en van zijn mok koffie zit te genieten op een boomstam terwijl de avond daalt en in de geheimzinnige donkere van het woud de stemmen van de nacht beginnen te weerklinken, dan is men tevreden met het leven.

En wanneer men in de late avond voor zijn bivakje zit aan de rand van een open plek in het woud, waar de vuren flakkeren en de zwarte gestalten van de juist ontdekte Papoea's op het dreunend rhythm van hun trommen dansen en gigantische schaduwen werpen tegen de bosrand, och, dan is het leven waard geleefd te worden. Dan komen de gedachten op ongekende wegen, dan voelt men dat de mens toch nog wel vertrouwd kan zijn met de natuur, ondanks zijn moderne beschaving”

Ongeschikt

De zaak Nieuw-Guinea ligt mij zeer na aan het hart en toen ik in het vorige nummer van ons orgaan de hartekreet van W. uit Leeuwarden, voor een zo spoedig mogelijke en groots opgezette medische hulpactie voor de Papoea's, die zo geteisterd worden door framboesia en malaria, — ben ik weer erg opstandig geworden. Ik zal jullie vertellen waarom.

Enige maanden geleden solliciteerde ik voor uitzending naar Nieuw-Guinea. Ik wilde zelf voor mij en mijn verloofde de overtocht betalen en alleen een gedeelte van de uitrustingsgelden hebben, alleen maar omdat ik het als mijn plicht voel, om dat volk daar te helpen in hun bittere nood. Ik ben namelijk dokters-assistent. Vrienden van mij in Amerika, die ik geschreven had van mijn plannen, waren notabene al aan het inzamelen geslagen en ze hadden al heel wat bij elkaar aan instrumenten en medicamenten.

Na lang wachten kreeg ik eindelijk een week of drie geleden een oproep om op het Departement van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen te komen. Alhoewel ik op het vermelde tijdstip aanwezig was, kon ik eerst een uur wachten alvorens ik toegelaten werd tot de ambtenaar, die mijn „zaak“ moest behandelen. Vele vellen papier moesten ingevuld worden maar toen alles gebeurd was, kwam de clou: ik kon wel als hulpie weg en dan nog héél misschien, voor f 265,— (bruto) per maand omdat... **ik geen diploma had voor zieken-verpleging!**

Dit alles ofschoon ik reeds verteld had en verschillende keren herhaald, dat ik twee volle jaren in Indië, van 1946 tot en met 1948 zelfstandig had gewerkt, de vele getuigschriften konden dat bewijzen. Daarnaast heb ik nog twee diploma's, een voor tropenziekten en de andere voor een medisch-hygiënische cursus maar ook die konden niet meetellen want... **ze waren in Indonesië verstrekt.** De doktoren en professoren, die genoemde twee cursussen geleid hebben, zouden wel raar opkijken als zij zouden horen dat een ambtenaar hun lessen en practijk onvoldoende achtte voor Nieuw-Guinea. Ook mocht zelfs niet meetellen, dat ik in Engeland in een groot hospitaal dienst had gedaan als chirurgisch assistent. Ja vrienden, toen ik teneinde raad naar voren bracht, dat ik zelfs vóór de oorlog al sergeant-ziekenverpleger was, kreeg ik een meesmuilend glimlachje te incasseren. Die ambtenaar snapte er toch wel héél erg duidelijk niets van: **welke tamme idioot wil zelfs nog z'n eigen reis, die van zijn verloofde plus een gedeelte van de uitrustingskosten cadeau doen aan het Rijk, alleen maar om naar een volk toe te gaan dat meer hulp nodig heeft dan menig ander?**

Als jullie soms denkt dat mijn geval een uitzondering is, heb je het mis. Tegelijk met mij was er een vroedvrouw, die twintig jaar zelfstandig practijk in Indië (voor het Indonesië werd) had en een diploma had. Ook zij werd afgewezen omdat... haar diploma niet in Nederland gold. Haar werk werd in

Nieuw-Guinea wel door verpleegsters gedaan!

Wat mankeert die lui daar op het departement? Is dit dan het soort verantwoordelijkheid dat de regering voelt voor de Papoea? Waar gaat het eigenlijk om? Is er dan nóg niet genoeg gebeurd, hebben wij niet al té veel moeten slikken van die papieren beslissingen van achter de groene tafels? Twee jaar heb ik en met mij honderden anderen, hard gewerkt en geploeterd en geholpen waar wij konden en vaak grotere medische verantwoordelijkheid gedragen, dan vele artsen hier, alleen maar omdat we met zo'n droevig beetje tegenover zo'n ontzagelijke taak stonden, wij hebben handelingen moeten verrichten waar hier een academische graad voor vereist is. Maar nu zijn wij niet eens meer in tel, een ambtenaar op het departement haalt in één kras al onze practijk, onze ervaring, onze goede wil omlaag en je botst je kop maar tegen een muur van onwil.

Zeg me dan toch, waar zit die rotte plek? Waaróm mag ik niet gaan, waaróm word ik en mijn werk en mijn ervaring minderwaardig beschouwd? Zit dat nu bij één persoon of klopt het hele systeem daar op het departement niet?

Werkelijk... ik begin nu pas zo'n beetje door te krijgen op welke wijze wij Indië moesten prijsgeven aan de chaos.

A. v. G., Den Haag
oud-Sgt.-Ziekenverpl.
7 December Divisie.

Strijd TEGEN HET

COMMUNISME IN CHINA

Wanneer er zijn onder ons, die vermoeid de schouders optrekken omdat de hele wereldsituatie zo hopeloos en reddeloos lijkt, laten zij dit verslag dan lezen. Het gaat over mannen, die reeds sinds ondragelijk-lange en vele jaren, afgesneden van de rest van de wereld en onthouden van alle hulp, een schijnbaar nutteloze strijd leveren

China is nu onder het beheer van Mao Tse Tung communistisch; wij weten dat deze „leider” geregeerd wordt door Moskou en dat Chinese, dus communistische troepen en wapens, de Noord-Koreanen helpen. Over de hoofden van de Koreanen heen, woedt de oorlog op het verwoeste stukje grond, dat Korea heet, eigenlijk tussen de Democratie der Verenigde Naties en het Communisme van Mao Tse Tung (Moskou).

Maar als wij zeggen dat China communistisch is, in hoeverre is dat dan waar?

Yukon Chang licht in zijn artikel „China's Not All Red Yet” (China is nog niet helemaal Rood) in de Saturday Evening Post een tipje van het gordijn op, dat om China, als om iedere communistische vazalstaat, hangt.

Er was, in de tijd van Chiang Kai Chek een nationalistische generaal, Ma Hung Kwei, gouverneur van de provincie Ningsia, die 88.000 man onder zich had. Mao Tse Tung heeft Ma Hung Kwei het land uitgezet en deze woont nu in San Francisco. Maar zijn 88.000 soldaten? Die vechten nu nog steeds een guerilla-oorlog in het Noorden van China tegen de Roden.

Generaal Fu Tso Yi vertikte het om zich over te geven aan de communisten en ging met zijn 135.000 man over naar de guerilla's.

Een der meest romantische guerilla-

leiders is wel de tot het Katholieke geloof bekeerde Liu Chung Ho, bekend onder de naam „Kruisvaarder van de Hutu Rivier”. Toen de Chinese communisten alle Christenen in September 1947 in de stad Shi Men gevangen namen, was Liu Chung Ho één der eersten die zij oppikten. Hij werd veroordeeld als „speciale agent” en zonder verdere explicatie achter slot en grendel gezet. Na een half jaar werd hij gestuurd naar een soort instelling voor „gedachten-training”. Nu, men behoeft geen professor te zijn om te begrijpen in welke richting en op welke „overtuigende” wijze de gedachten daar getraind worden; de Gestapo en S.D. hebben ons wel iets geleerd op dat gebied. Echter, de training bleek op de gedachten van onze vriend Liu geen merkbare invloed te hebben, want hij werd spoedig te werk gesteld in de kolennijnen van Shansi. Na een jaar kon hij evenwel ontvluchten, met twee anderen en nu vecht en werkt hij weer als de „Kruisvaarder van de Hutu Rivier” tegen de roden. Liu heeft meer dan 6000 man onder zijn bevelen.

En zo zijn er steeds grotere en kleinere groepen, meestal veteranen van het Nationalistische leger maar ook veel ex-communisten, geen heil meer ziende in hun „heilstaat”, die de woeste heuvels intrekken om zich bij de strijders voor het behoud van een vrij, nationaal China te voegen. Het zijn er nu ongeveer 1½ miljoen!!

Oh, zeker, het zijn niet alle idea-

listen, die zich tegen het communisme kanten; wij moeten hierbij ook rekening houden met de zeer bijzondere Chinese mentaliteit, waarbij de drijfveren tot een daad dikwijls onbegrijpelijk zijn voor een Westerling.

Er waren b.v. maar weinig Europeanen, die de verwarde toestand in China vlak na de eerste wereldoorlog tot ongeveer 1926 konden begrijpen. Een groot aantal militaire leiders (de z.g. „war-lords”) vochten toen ieder voor zich tegen alle; de bondgenoten van de ene dag waren de volgende dag dikwijls de heftigste vijanden en niemand wist waar het nu eigenlijk om ging. Een ideale toestand en een prachtig operatie-terrein dus voor „troebelwater-vissers”. Deze „troebelwater-vissers” zijn er nu natuurlijk ook in grote getale; zuivere avonturiers, bedacht op eigen belang en buit, maar het feit, dat zij hun rauwe krachten aan de guerilla's geven, pleit niet bijster voor de kracht van de communistische ideologie in China.

Naast deze avonturiers staan ook de groepen studenten-guerilla's die een zuiver ideaal nastreven; die China niet geregeerd wensen te zien door een vreemd staats-bestel, zoals het Stalinisme; zij willen een China van Chinezen, door Chinezen en voor Chinezen.

Met dit al zijn er hele gebieden in het Noorden en het Midden van het reusachtige, z.g. „rode” China, waar de „Warlords”, nú fel anti-communistisch, een onbeperkt gezag voeren,

een gezag dat des te meer absoluut is, omdat de kleine boeren, tot het uiterste gedreven door een wrede behandeling der communisten, zich volledig aan hun zijde scharen.

Het bestaan van deze guerilla's maakt het leven der rode militairen in China niet bepaald gemakkelijk. Het waren de guerilla's, die door het afsnijden van de aanvoerlijnen de oorzaak waren van de grote terugtocht van de Chinees-communistische troepen in Korea in het midden van 1951, terwijl tevens de bewegingen van drie nieuw geformeerde divisies ter versterking van het rode front zwaar werden belemmerd.

Idealist of avonturier, iedere jongeman, die zich bij de guerilla's aansluit krijgt een harde en strenge training. Een jonge recruit, die nog niet zo handig met zijn handgranaten kon omspringen moest met stenen naar een doel gooien tot hij er bij neerviel. Toen hij weer bijkwam, vroeg zijn instructeur: „Wil je nog altijd bij ons blijven en een guerilla worden?“ „Ja“, antwoordde de jongen dapper. „Goed. Na rust ga je door met granaatwerpen tot je 't prima onder de knie hebt. Want jouw leven en het onze hangt af van je bedrevenheid daarin.“

Indien enigszins mogelijk, blijven eenheden die bij de guerilla's komen, onder hun oude bevelsvoering doorvechten en ondanks de wijde verspreiding en grote zelfstandigheid der eenheden, werkt de ondergrondse berichtgeving uitstekend. Hoe? Wel, uit onze bezettingstijd weten wij ons nog wel zo het een-en-ander te herinneren hoe dat gaat. Voor de guerilla's is een goede en nauwkeurige berichtgeving vanzelfsprekend een zaak van vitaal belang. Een veel gebruikte voor de hand liggende methode is het infiltreren van geheime agenten in de rode eenheden. Een rood contingent werd eens geheel „geliquideerd“ omdat een 11-jarig jong, dat solliciteerde voor de job van verzorger der pakdieren (muilezels en paarden) een neef van een guerilla was en tevens een zeer goede en intelligente waarnemer, die de sterkte van het kamp correct schatte en dit nieuws aan de guerilla's doorgaf.

Een ander aardig voorbeeld geeft Yukon Chang betreffende het doorgeven van bewegingen van aanvoertreinen. Een van de nationale gerechten van China is een soort wrongel van gemalen soya-bonen, een soort zure bonen-brij dus, in koeken gekneet. Op een vroege morgen stopt een voerman zijn gammel karretje als gewoonlijk voor een malerij om drie zakken soya-bonen af te leveren. De molenaar ledigde de zak-

ken in een voorraadbak en zo nu en dan greep hij even tussen de bonen om er een slechte uit te halen. Maar hij zocht eigenlijk heel iets anders, n.l. een capsule in de vorm van een steentje en toen hij dit eindelijk zag, pikte hij 't tussen de bonen uit, alsof het een slechte boon was. Deze capsule werd later door de molenaar gekneet in één der koeken, die hij bijna onzichtbaar merkte. Met een hele zending andere koeken kwam deze speciale terecht bij een klein eethuis „op een pijlschot afstand“.

In de loop van de dag kwam een vreemdeling het restaurant binnen en bestelde een portie soya-koeken. „Nog iets speciaals er bij?“ vroeg de kellner. „Ja“, zei de man, alsof hij hier eigenlijk nog niet aan gedacht had. „Fijn gehakte garnalen met uitjes.“ Dit was het wachtwoord. Daarna, ogenschijnlijk ongeduldig wachtende op zijn maaltijd, speelde de vreemdeling met zijn chop-sticks en legde die steeds in een bepaalde serie patronen. Toen wist de eigenaar van het eethuis zeker, dat dit de goede klant was en serveerde hem o.a. de belangrijke koek met de capsule er in. De eter stak het ding, toen hij het zag, heel gewoon met zijn chop-sticks in zijn mond, zonder iets te laten merken, duwde het in zijn „wangzak“, eindigde zijn maaltijd, betaalde en verdween. Drie dagen later deraileerde een rode aanvoertrein vlak buiten dat dorp. Gek, hé?

Zoals Yukon Chang zijn gegevens heeft ontvangen voor zijn interessant artikel, zo zijn de guerilla's ook in constante verbinding met het Nationalistische hoofdkwartier op Formosa. Het Engelse Hongkong is het aangewezen gebied voor het leggen van deze contacten, die zo belangrijk zijn voor het gecoördineerd optreden bij een eventuele inval van de nationalistische troepen. Want dan zullen de guerilla's hun grote dien-

sten kunnen bewijzen bij het consolideren van de districten die reeds in hun macht zijn en bij gewapend optreden in de rug der roden.

Dikwijls lukt het de Nationalisten om voorraden van Formosa door te smokkelen naar de guerilla's, in sampans, jonken, landingsboten en met C-46's. Ook „droppings“ zijn meestal succesvol, maar hebben het nadeel dat daarmee dikwijls de posities der guerilla-troepen aan de communisten verraden worden.

Ook in de grote steden hebben de roden te kampen met hun vijanden, die daar echter verenigd zijn in de „geheime genootschappen“. Vooral de Rode Band en Groene Band afdelingen van de grote Hung Liga veroorzaken de stads-communisten veel pijn in 't hoofd. Dit geheime genootschap werkte reeds met veel succes tegen de Jappen in de afgelopen wereldoorlog en was een grote steun voor de Amerikaanse militaire secret-service. Alleen in Shanghai zijn er ongeveer 25.000 Formosa geheime agenten met hun ondergronds werk bezig. Wij weten allen, hoe goed „Geheime genootschappen“ en ondergronds werk eigenlijk past bij de Chinezen, met hun ondoorgroendelijke Oosterse mentaliteit en hoe weinig een mensenleven in hun godsdienstige filosofische denkwijze waard is; dit alles moet wel duidelijk maken dat de roden, ondanks hun gebruikelijke, opgeblazen, door Moskou geleerde propaganda, nog lang niet kunnen zeggen: „Wij zijn er in China“ en dit ook wel nooit zullen kunnen zeggen in dit land. Want als er reeds 1½ miljoen gewapende guerilla-strijders zijn, hoe groot moet dan niet het percentage van de burgerbevolking zijn, dat niets met dit door Stalin geïmporteerde regiem te maken willen hebben?

Zo woedt dan ook in dit enorme land, met zijn geweldige mogelijkheden, de strijd tegen het communisme voort, zoals in ieder land waar nog enige idealen van vrijheid blijven leven, die strijd zal worden voortgezet en ook uiteindelijk gewonnen zal worden. Ook het communisme, zoals dit gepredikt wordt door de dictator Stalin zal vallen, zoals het regiem van Hitler is gevallen.

De mankracht en de organisaties zijn er in China; waar iedereen nu reikhalzend naar uitzielt is: de grote, sterke figuur die al deze verspreide machten tot één grote macht kan verenigen. Dan zal het vlug gedaan zijn met de regering van de Stalin-Quisling Mao Tse Tung.

AANVULLINGEN en WIJZIGINGEN IN DE LEGIOENSVERTEGENWOORDIGINGEN

DISTRICT A

Afd. 1, Groningen: J. W. Wicherts, Lokveenweg 28, Haren, penningm.

Afd. 2, Winsum: W. Hofman als voorlopig contact-adres vervallen, dus nog niet bekend.

DISTRICT E

Afd. 1, Assen: L. Grit treedt op als secr.; W. Eleveld, Rodeweg 21, Assen, penningm.

DISTRICT H

Afd. 1, Hengelo: H. Lensen, Leusveenweg 32, Hengelo, voorlopig secr.

DISTRICT J

Afd. 4, Apeldoorn: J. Saarloos, Welgelegenweg 21, Apeldoorn, voorz.

DISTRICT L

Afd. 1, Utrecht: L. Strick van Linschoten, Nassaustraat 2bis, Utrecht; R. Catoire, Ark „Boleh Mampir”, Hubert Pootstraat t/o nr. 14, Utrecht; J. W. de Graaf, Constant Erzeystraat 9, Utrecht; voorlopige contact-adressen.

DISTRICT M

Afd. 1, Amersfoort: C. van Nus, Hooglandseweg 44, Amersfoort; voorlopig contact-adres.

DISTRICT N

Afd. 1, Amsterdam: J. W. H. Friessen, Prinsengracht 514, Amsterdam, secr. (adreswijziging).

Amsterdam C.: Mej. v. d. Sluis Veer, Plantage Middenlaan 40boven, Amsterdam C.

Amsterdam N.: H. Yben, Enkhuizerplein 4hs, Amsterdam N.

Afd. 3, Hilversum: A. H. W. Esman, Faisantenstraat 31, Hilversum; voorlopig contact-adres.

DISTRICT O

Afd. 2, Den Helder: A. van Beek, Breewaterstraat 14, Den Helder; voorlopig contact-adres.

DISTRICT Q

Afd. 2, Noordwijk: H. Bartelds, Huize Vredestein, Hoofdstraat 303, Sassenheim, voorz., tevens voorlopig belast met waarnemend secretariaat.
G. Spaargaren, voorz., vervallen.

Afd. 3, Alphen aan den Rijn: A. H. M. Christiaanse, Vondelstraat 24, Alphen aan den Rijn, voorlopig contact-adres.

DISTRICT R

Afd. 1, Gouda: A. Tuinenburg Jr., van Persijnstraat 1, Gouda, voorlopig contact-adres.

DISTRICT S

Afd. 1, 's-Gravenhage: Mej. H. S. Romswinkel, Woonboot „Sho What”, Veenendaalkade t/o no. 313, Den Haag, secr. (i.p.v. Mej. Eilers).

DISTRICT T

Afd. 1, Rotterdam: H. W. W. Klouwen, Putselaan 205a, Rotterdam, secr. (adreswijziging).

Afd. 2, Dordrecht: J. A. P. Verhagen, B. de Raadtsingel 23b-rd., Dordrecht, voorz.; A. Hulsbosch, Boeroestraat 17, Dordrecht, secr.; A. Pullen, Bleekersdijk 15, Dordrecht, penningm.

DISTRICT U

Afd. 4, Middelburg: i.p.v. W. Joziase zal optreden als secr.: J. H. Visser, Achtersingel 41, Middelburg.

DISTRICT W

Afd. 1, 's-Hertogenbosch: A. C. Blom, Simon Pelgromstraat 45, Den Bosch, voorz.; P. G. Peters, Kampdijkslaan 60, Vught, secr.; A. v. d. Burgt, St. Maartenstraat 4, Den Bosch, penningm.

Afd. 2, Oss: A. H. van Bergen, Oudemolenstraat 30, Oss (adresverbetering).

Afd. 3, Tilburg: G. H. Hoevers, Besterdstraat 48, Tilburg, secr.; J. F. Jansma, Bosscheweg 175, Tilburg, penningm.

DISTRICT X

Afd. 1, Eindhoven: C. G. Nijssen, Henriettestraat 11, Eindhoven, secr.; J. van Leunen Jr., Goudsbloemstraat 20, Eindhoven, secr.; P. L. Gijseels, Stationsstraat 12, Valkenswaard, penningm.

DISTRICT Z

Afd. 1, Maastricht: C. G. Smits huysen, Burg. Ceulenstraat 72, Maastricht, voorz.; W. Prudon, Cannerweg 125, Maastricht, penningm. (i.p.v. resp. Stols en Pinckaars).

We waren gewoon 't sámen op te nemen in de strijd; de run van de eerste man naar 't walletje werd direct gevolgd door de rest. Laten we 't weer als „toèn” maken; de eerste lui liggen al achter 't walletje, maar laten wij ze bij-springen . . . Iedere legionnaire geve zijn volle medewerking, zijn ideeën en werkzaamheid aan de plaatselijke legioensvertegenwoordigers. Alleen zó zal het lukken! . . .

